

Programmaverantwoording 2008

**GEMEENSCHAPPELIJKE GEZONDHEIDSDIENST
HOLLANDS NOORDEN**

Inhoud

	pag
Inhoud	2
1 Jaarverslag	
1.1 Beschouwingen over 2008	3
1.1.1 Inleiding	3
1.1.2 Programma JGZ	4
1.1.3 Programma I&M	6
1.1.4 Programma SMGZ	8
1.1.5 Programma GBO	9
1.1.6 Programma Directie & Beleidsstaf	10
1.1.7 Programma Bedrijfsvoering	11
1.1.8 Exploitatieoverzicht 2008	13
1.2 Paragrafen	14
1.2.1 Inleiding	14
1.2.2 Weerstandsvermogen	14
1.2.3 Financiering	19
1.2.4 Bedrijfsvoering	19
1.2.5 Onderhoud kapitaalgoederen	21
1.2.6 Verbonden partijen	21
1.2.7 Rechtmatigheid	21
2 Doelrealisatie	22
3 Jaarrekening	
3.1 Balans per 31 december 2008	
3.1.1 Balans GGD HN + toelichting	26
3.2 Programmarekening over 2008	
3.2.1 Programmarekening GGD HN + toelichting	33
3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	
3.3.1 Grondslagen voor waardering van activa en passiva	45
3.3.2 Grondslagen voor bepaling van het resultaat	46
4 Overige gegevens	
4.1 Accountantsverklaring	48
4.2 Voorstel tot resultaatbestemming	51

1 JAARVERSLAG

1.1 Beschouwingen over 2008

1.1.1 Inleiding

Het jaar 2008 was voor de GGD Hollands Noorden het eerste volledige jaar na de fusie in 2007. Waar in 2007 nog veel energie is gestoken in het afronden van het verleden, kon in 2008 de blik naar de toekomst worden gericht.

In maart trad de nieuwe directeur aan. Met zijn komst werd een traject van vernieuwing en verbetering ingezet. Er is hard gewerkt aan het optimaliseren van de bedrijfscultuur en werksfeer. Uit het medewerkertevredenheidsonderzoek blijkt dat de GGD-collega's trots zijn op hun organisatie. 93% van de medewerkers gaf aan zich thuis te voelen bij de GGD. Een hele prestatie na een fusietraject waarin ook onvrede werd geuit. Ter gelegenheid van zijn "100 dagen-evaluatie" presenteerde de directeur een Verbeterplan, waarin de prioriteiten voor de organisatie in een stappenplan uiteen werden gezet. Dit verbeterplan bevatte onder andere een bijgestelde missie en visie van de organisatie en een aantal uitgewerkte stappen om de relatie met gemeenten te intensiveren.

Veel aandacht was er voor het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening. Een belangrijk thema dit jaar was de certificering HKZ. Binnen de gehele GGD is hard gewerkt om hiervoor alles in orde te krijgen. In 2009 zullen de eerste sectoren worden beoordeeld waarna in 2010 de gehele certificering afgerond moet zijn.

Om de werkprocessen beter op elkaar af te stemmen, kregen veel collega's een nieuwe werkplek. De sector GBO en een groot deel van de sector JGZ verhuisden naar Schagen, en een aantal I&M-ers vond een nieuwe werkplek in Hoorn.

Doordat de werkprocessen van de drie "oude" GGD' en op elkaar konden worden afgestemd, konden er regionaal nieuwe projecten worden opgestart of al bekende werkzaamheden regiobreed worden aangepakt. Dit betekent een efficiëncyslag.

De GGD speelde in 2008 een belangrijke rol in de ontwikkeling van de Centra Jeugd en Gezin in Noord-Holland Noord. In oktober kon het eerste CJG (in Alkmaar) worden geopend. De sector I&M kreeg met de inspectie van schepen voor de Ship Sanation Certificates er een nieuwe taak bij. Bij de sector GBO werden er diverse convenanten getekend op het gebied van regionale samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van alcoholmatiging.

Naast deze nieuwe ontwikkelingen namen we in 2008 ook afscheid. De werkzaamheden met betrekking tot het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker werden overgedragen naar de nieuwe stichting en ook de activiteiten van de MOA werden ondergebracht bij de tijdelijke stichting PGA (Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers). Na 20 jaar kantoor gehouden te hebben in het Missiehuis op de Blauwe Berg in Hoorn, verhuisden we in november naar een gloednieuw pand aan de Maelsonstraat. Op deze nieuwe locatie aan de "gezondheidsboulevard" zit de GGD de komende jaren uitstekend op haar plek.

Kortom, ook 2008 was voor de GGD weer een veelbewogen jaar. Een jaar waarin veel eerste stappen zijn gezet tot nog betere samenwerking; zowel intern als met onze relaties. Eerste stappen waarvan de resultaten in 2009 en de jaren daarna duidelijk zichtbaar zullen worden en die bijdragen aan het realiseren van ons hoofddoel: het beschermen, bewaken en bevorderen van de volksgezondheid in de regio!

1.1.2 Programma Jeugdgezondheidszorg

Voor de sector Jeugdgezondheidszorg (JGZ) was 2008 een roerig jaar. De sector kreeg te maken met veel veranderingen, zowel als gevolg van de fusie als door externe ontwikkelingen.

Interne ontwikkelingen

Voor de medewerkers van de sector veranderde er veel in de uitvoering van hun dagelijkse werk. Deze veranderingen waren het gevolg van:

- Het opzetten van een uniforme werkwijze voor het hele werkgebied, hierdoor veranderden sommige taken bij de verschillende disciplines.
- De overgang naar gebruik van dezelfde softwareapplicatie voor de centrale oproepadministratie voor de drie regio's.
- De komst van twee nieuwe regiomanagers.
- De verhuizing van ruim 2/3 van de medewerkers naar een andere werkplek of locatie.

Externe ontwikkelingen

Invoering Elektronisch kinddossier (EKD)

Het landelijke EKD-traject werd stopgezet; er is besloten tot een decentrale aanpak. Daarom is samen met de Omring en Eveen een gezamenlijk plan van eisen en een gezamenlijke begroting opgesteld, op basis waarvan een leverancier gekozen kan worden. Momenteel zijn we in afwachting van de besluitvorming van de gemeenten over deze begroting.

Ontwikkeling sluitend aanbod opvoedondersteuning

In 2008 werden de taken voor van opvoedondersteuning verder ontwikkeld, uitgebreid en samengebracht. De JGZ had de projectleiding voor de ontwikkeling van een sluitend aanbod opvoedondersteuning op basis van het TripleP concept voor de regio Noord-Kennemerland. Per 1-1-2009 hebben ook de regio's Kop van Noord-Holland en West-Friesland de inhoudelijke projectleiding bij de JGZ ondergebracht. Hiervoor werd een medewerker van Bureau Jeugdzorg (BJZ) gedetacheerd naar de GGD. Ook is de overheveling van de coördinatie van de opvoedsteunpunten in Noord-Kennemerland van BJZ naar de GGD (per 1-1-2009) voorbereid.

Integrale Jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar

Vanuit de JGZ is een belangrijke bijdrage geleverd aan de inhoudelijke nota voor het Algemeen Bestuur van de GGD over de ontwikkeling van de JGZ 0-19 in één organisatie. We leverden belangrijke input voor het opstellen van de businesscase, die als doel had de financiële haalbaarheid te onderzoeken van 1 organisatie JGZ 0-19 bij de GGD. De resultaten van deze businesscase worden begin 2009 voorgelegd aan de gemeenten.

Ontwikkelingen Centra voor Jeugd en Gezin

In 2008 is de samenwerking tussen instellingen betrokken bij het CJG, zowel aan de kant van de front- als backoffice versterkt. Er is een handboek met richtlijnen geschreven dat als groeimodel dient voor de uitvoering van CJG's. In Alkmaar werd het eerste CJG geopend. Zij gaan in 2009 aan de slag met het implementeren van het handboek. Meer dan honderd mensen hebben aan dit handboek gewerkt waaronder heel wat JGZ-medewerkers.

Daarnaast zijn er regionaal en lokaal diverse ontwikkeltrajecten waar JGZ-medewerkers betrokken zijn bij de aansturing van de ontwikkeling en de uitwerking van de werkwijze, bijvoorbeeld in Den Helder, de regio Kop van Noord-Holland, Alkmaar (3 CJG's), Castricum, Heerhugowaard, de regio West-Friesland, Hoorn, Enkhuizen. Voor de ontwikkeling van de functie zorgregisseur voor het CJG Castricum is een medewerker van Bureau Jeugdzorg gedetacheerd bij de GGD.

Landelijk onderzoek

De sector werd regelmatig gevraagd om deel te nemen aan landelijke onderzoeken. Dit jaar hebben we meegewerkt aan de 5^e Landelijke Groeistudie waarvan in de 2^e helft van 2009 de resultaten bekend zullen worden. In deze studie van TNO worden onder andere de lengte en het gewicht van Nederlandse kinderen van nul t/m twintig jaar verzameld. Het onderzoek vindt eens in de tien tot vijftien jaar plaats.

Contactmomenten Jeugdgezondheidszorg 2008

		Gepland*	Gepland Aangepast*	Gerealiseerd
Contactmomenten 5-jarigen	Aantal eerste oproepen	8.054	7.956	6.233
	Opkomstpercentage	90 % = 7.249		78 %
Contactmomenten 7-jarigen	Aantal eerste oproepen	2856	2.887	2.311
	Opkomstpercentage	90% = 2.571		80 %
Contactmomenten 10-jarigen	Aantal eerste oproepen	7.416	6.978	5.025
	Opkomstpercentage	90% = 6.675		72 %
Contactmomenten klas 2 Voortgezet Onderwijs.	Aantal eerste oproepen	8.716		7.288
	Opkomstpercentage	85% = 7.409		84 %
Contactmomenten Speciaal Onderwijs (SBO/SVO/SO)	Aantal eerste oproepen	2.750		739
	Opkomstpercentage	90% = 2.475		27 %
Logopedische screening	Aantal screenings	3.500		3.410
	Aantal adviesgesprekken	800		801
	Opkomstpercentage	90% = 3.150		
Extra contactmomenten	Aantal onderzoeken	7.000		5.587
	Aantal huisbezoeken	30		61
	Aantal nieuwe instroom	200		6
Overdracht JGZ 0-4 naar 4-19 jr	Aantal overgedragen dossiers	8.000	7.660	7.600
Vaccinaties	Aantal opgeroepen	7.500		8.565
	Aantal gegeven DTP-vacc	7.100	7.900	8.011
	Aantal gegeven BMR-vacc	7.100	7.900	7.960

* De werkelijk geplande aantallen eerste oproepen voor de contactmoment 5 jr, 7 jr en 10 jr voor het kalenderjaar 2008 wijken af van de aantallen die destijds in de productenraming 2008 zijn opgenomen. Dit komt door de uniformering van de werkwijze binnen de drie voormalige JGZ-regio's. Dit zal ook gelden voor de normen van 2009. De normen van de geplande eerste oproepen 2008 en 2009 zijn gebaseerd op oude normen van de drie oude verschillende werkwijzen. Met ingang van het nieuwe schooljaar is gestart met het werken op basis van jaarcohort per kalenderjaar voor het hele werkgebied

Nieuwe uitdagingen

Aan het eind van het jaar werd de JGZ gevraagd om medewerkers in te zetten voor het zo snel mogelijk op te richten meldpunt Jeugd en Alcohol voor de regio West-Friesland. Meerdere medewerkers van de JGZ werden betrokken bij de voorbereiding en uitwerking hiervan. Begin december werd duidelijk dat de grootschalige vaccinatiecampagne tegen baarmoederhalskanker in maart 2009 van start gaat. Nog geen week later was een stuurgroep onder projectleiding van de stafverpleegkundige JGZ al aan de slag met de voorbereiding. En vlak voor de kerstvakantie werd duidelijk dat de functionele aansturing van JGZ-personeel Medische Opvang Asielzoekers per 1-1-2009 bij de GGD wordt ondergebracht.

1.1.3 Programma Infectieziekten & Milieu

Het jaar 2008 was voor I&M een jaar waarin het naast de dagelijkse gang van zaken vooral draaide om formatie, HKZ en functiebeschrijving en -waardering. De medewerkers van de verschillende producten zijn naar elkaar toegegroeid en er zijn op kwalitatief gebied veel verbeteringen door gevoerd door het structureren en beschrijven van de werkprocessen voor elk product.

Algemene Infectieziektebestrijding (IZB)

IZB heeft zich in 2008 (verder) voorbereid op infectieziekteproblematiek waarbij (interne) opschaling nodig is. In het kader van het project Outbreakmanagement heeft de afdeling met succes 2 oefeningen gedraaid. In 2009 wordt hiermee doorgegaan en wordt het project opgenomen in de OTO-(opleiden-trainer-oefenen)-structuur, waarmee de overheid aanstuurt op een permanente borging van het outbreakmanagement. In 2008 werden er 255 infectieziekten gemeld.

Tuberculosebestrijding

Al enkele jaren heeft de tuberculosebestrijding te maken met een hogere incidentie aan tbc dan verwacht mag worden, terwijl landelijk de tbc-incidentietrend licht daalt en de tbc zich vooral concentreert in grootstedelijke gebieden. In 2008 waren er 35 TBC-incidenties, tegenover 33 in 2007.

Gelukkig waren grote bron- en contact-onderzoeken in 2008 in de regio van Hollands Noorden niet nodig. In 2008 kon voor het eerst wat beter geprofiteerd worden van de digitalisering (aangepaste apparatuur en nieuw softwarepakket) van de tuberculosebestrijding die in de zomer van 2007 is doorgevoerd.

De samenwerking tussen de GGD' en in Noord-Holland en Flevoland is in 2008 verbeterd en in de toekomst zal deze samenwerking nog hechter gaan worden.

SOA

Het aantal polibezoekers is in 2008 toegenomen, waardoor het aantal spreekuren per week verhoogd moest worden.

Aantal bezoekers SOA spreekuur	2.528
Aantal bezoekers SOA spreekuur Achterdam	417
Aantal HIV testen	1.042
Gevonden SOA 2008	566

Omdat we graag een volwaardige Soa-poli willen zijn met een goed gespreid aanbod van spreekuren in de regio werden in de tweede helft van 2008 plannen gemaakt om ook in de nieuwe GGD-locatie in Hoorn te starten met Soa-sprekuren. In 2008 heeft de afdeling ook kennis gemaakt met de aanvullende seksuele hulpverlening (ASH), een door de overheid opgezet preventieprogramma voor jeugdigen onder de 25 jaar. We zijn van plan om in 2009 deze ASH te combineren met de bestaande soa-poli om zo te komen tot een Sense-poli, een concept dat landelijk wordt gepromoot. Zo'n poli biedt brede zorg op soa-gebied, zowel preventief als curatief, met mogelijkheden tot doorverwijzing naar andere eerste of tweedelijns instellingen of specialisten.

Uit het klanttevredenheidsonderzoek dat in 2008 onder cliënten van de reizigersadviesing werd gehouden, bleek dat de dienstverlening van de GGD Hollands Noorden gewaardeerd wordt met een 8+!

Reizigersadviesing (RA)

In 2008 kwamen er 17.876 bezoekers op het reizigersspreekuur die gezamenlijk 256.669 vaccinaties kregen. In totaal was de omzet € 1.155.233. Dit was lager dan verwacht; er was ingezet op 18.500 bezoekers. De eerste helft van het jaar lag de afdeling op schema, de tweede helft viel het aantal bezoekers tegen. Dit is te verklaren door de toenemende concurrentie en de zich ontwikkelende kredietcrisis.

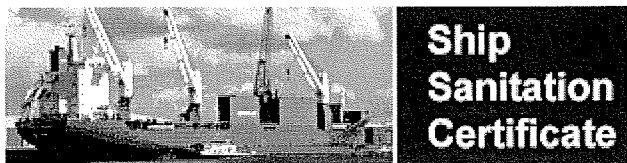
THZ

De technische hygiënezorg was in 2008 vrijwel geheel gericht op het inspecteren van kinderopvangplaatsen, tatoeage- en piercingshops en sexinrichtingen.

Inspecties Technische Hygiënezorg

Wet Kinderopvang	289
Peuterspeelzaken	125
Sexbedrijven	4
Tatto & Piercingshops	21
Aantal herinspecties Wet Kinderopvang	35
Aantal voorinspecties Wet Kinderopvang	63
Aantal bezoeken locaties	553
Aantal additionele aanvragen inspecties	1

Halverwege 2008 werd de inspectie-taak nog uitgebreid met een uitgebreide hygiëne-inspectie van schepen die in internationaal water varen. Deze Ship Sanitation Certificate (SSC)-inspectie verving de tot dan toe bestaande inspectie op ongedierte (de 'rattencertificaten').

Vanaf 1 januari 2009 wordt de naam Technische Hygiënezorg vervangen door Inspectie & Hygiënezorg.

Medische Milieukunde (MMK)

Naast de dagelijkse stroom van vragen en meldingen is er in 2008 vooral aandacht geweest voor het landelijke project Binnenmilieu basisscholen, dat via GGD Nederland doorgeschoven is naar de individuele GGD' en. De doelstelling van het project is om alle basisscholen in Nederland met een natuurlijke ventilatie door de GGD' en te laten adviseren rond verbetering van het binnenmilieu. Uit een eerder steekproefonderzoek in opdracht van VROM bleek het binnenmilieu in meer dan 80% van de basisscholen zeer slecht te zijn. Dit heeft een nadelig effect op zowel gezondheid als leerprestaties. Het GGD-advies heeft betrekking op zowel gedragsmatige- als bouwkundige aspecten met het accent op de binnenluchtkwaliteit en ventilatie.

1.1.4 Sociaal Medische Gezondheidszorg

In de sector SMGZ hebben in 2008 maatschappelijke ontwikkelingen gevolgen gehad voor de uitvoering van een aantal van de taken.

Zo heeft de marktwerking in de WMO geleid tot de invoering van zorgklokken bij gemeenten. Door deze invoering zijn gemeenten meer zelf gaan indiceren, wat voor de GGD heeft geleid tot minder maar meer gecomplexeerde indicatieaanvragen.

Per 1 april 2008 ging het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker over naar een nieuw opgerichte stichting.

Het centraal orgaan opvang asielzoekers (COA) en GGD Nederland hebben in december 2008 een akkoord bereikt over de uitvoering van de publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA) vanaf 1 januari 2009. Vanaf die datum is zorgverzekeraar Menzis verantwoordelijk voor het curatieve deel van de gezondheidszorg aan asielzoekers. GGD Nederland heeft een offerte uitgebracht over het publieke deel.

In 2008 is begonnen met de overgang van de vangnet- en adviesfunctie van West-Friesland en Noord-Kennemerland naar de GGD. Zo wordt er gewerkt aan een goede dekking van het vangnet OGGZ voor de hele regio!

De GGD fungeert in de OGGZ als een intermediaire organisatie tussen de 26 gemeenten, bevolking, GGZ, politie en andere maatschappelijke organisaties. De GGD Hollands Noorden heeft de ambitie om zowel de beleids- en adviesfunctie als ook de operationele regiefunctie en de vangnet-en adviesfunctie (waaronder het meldpunt) uit te voeren. In 2008 werden er 186 overleggen gevoerd met gemeenten en derden en werden er 184 cliënten begeleid.

De medische zorgverlening in de RIJ Doggershoek heeft in 2008 in het teken gestaan van kwaliteitsverbetering. De verpleegkundigen zijn gestart met de opleiding justitieel verpleegkundige en er is veel aandacht besteed aan het verhogen van de kwaliteit van handelen volgens de regels van de begeleiding in het verpleegkundig spreekuur.

De Forensisch Geneeskundige Eenheid levert kwalitatief hoogwaardige forensisch geneeskundige zorg, forensisch medisch onderzoek en advisering door bekwame, bevoegde en deskundige artsen.

Voor de Forensisch Geneeskundige Eenheid geldt dat de Europese aanbesteding van de politie betreffende de arrestantenzorg niet succesvol is geëindigd. Momenteel zijn we in onderhandeling met de politie om te komen tot een contract voor een jaar voor de regio's Kennemerland en Hollands Noorden. Er is een commissie gestart van drie GGD-en die een

advies gaat maken hoe de dienstverlening en samenwerking efficiënter georganiseerd kan worden na de contractperiode.

De Forensisch Geneeskundige Eenheid in cijfers 2008	
aantal lijkschouwingen (incl.euthanasie)	415
aantal medische verklaringen en letselbeschrijving	41
aantal onderzoeken ivm zedenzaken	25
aantal verleend uitstel uitvaart	690
aantal contacten gedetineerden	456
aantal verrichtingen justitie (euthanasie)	126

1.1.5 Programma Gezondheidsbevordering, Beleid en Onderzoek (GBO)

Het jaar 2008 was ook voor de sector GBO het jaar van opbouw, verbetering en afstemming op het gebied van Gezondheidsbevordering, Beleid en Onderzoek. De sector had in 2008 te maken met regionale afspraken uit de drie GGD-regio's welke in 2008 verder tot uitvoer werden gebracht. De eerste stappen zijn gezet naar het stroomlijnen van de werkafspraken in de subregio's om meer regionale uniformiteit te creëren in verschillende projecten; deze lijn wordt voortgezet in de komende jaren. Intern is de ondersteuning en de herpositionering van GBO naar de andere sectoren en ketenpartners van de GGD verder ontwikkeld.

Vanuit GBO is de eerste stap gezet om een effectieve overlegstructuur op te zetten met de ambtenaren volksgezondheid/welzijn van de gemeenten. Deze stap is in december 2008 geëvalueerd. Op grond hiervan wordt het ambtelijk overleg in 2009 verbeterd en afgewisseld met regionale thematische bijeenkomsten.

2008 was ook het jaar waarin de gemeenten steeds meer een beroep op Gezondheidsbevordering, Beleid en Onderzoek deden voor advisering ten aanzien van (preventief) gezondheidsbeleid. Een voorbeeld hiervan is de afronding van de lokale gezondheidsnota's en de vertaalslag naar concrete leefstijlinterventies onder andere op het gebied van overgewicht, roken, alcohol en psychische gezondheid.

Voorop het gebied van alcoholmatiging jeugd is er veel tot stand gekomen. Er wordt ingezet op drie verschillende pijlers, te weten: 'regelgeving en handhaving', 'preventieve educatie en bewustwording' en 'communicatie'. GBO is vooral actief in de pijler 'preventieve educatie en bewustwording'. Jongeren en hun ouders/verzorgers zijn een belangrijke doelgroep. Zij worden o.a. bereikt met het project "Alcohol, een ander verhaal" voor groep 7/8 van het basisonderwijs.

In samenwerking met de sectoren JGZ en I&M zijn in 2008 regionale activiteiten ontwikkeld voor scholen op het gebied van seksualiteit. In 2009 wordt dit verder uitgewerkt. Dit wordt gekoppeld aan nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van aanvullende seksuele hulpverlening (Sense).

Op het gebied van Jeugdgezondheidszorg heeft GBO ondersteund bij de ontwikkeling van de Centra Jeugd en Gezin, een proces dat de komende twee jaar zeker nog voortgaat.

Een belangrijk voorbeeld van het bevorderen van regionale uniformiteit is het volwassenenonderzoek. Voor het eerst werd dit onderzoek in de hele regio Noord-Holland Noord uitgevoerd. Uit de resultaten bleek dat er kleine verschillen in de gezondheidstoestand binnen de regio bestaan. Dit versterkt het streven naar een regionale advisering met lokaal maatwerk wat verankerd wordt in beleid.

Een ander voorbeeld van regionale uniformering is het voorstel van de GGD aan de wethouders van de centrumgemeenten tot éénduidige regionale afstemming voor de OGGZ-beleidsregie.

Kennislokaal, het digitale kenniscentrum voor de openbare gezondheidszorg in Noord-Holland Noord, is in 2008 verder uitgewerkt ter ondersteuning van de gemeentelijke beleidsvorming en beleidsmonitoring.

In 2008 is een nieuwe overlegstructuur gestart om de banden met de gemeenten te versterken. Het periodiek ambtelijk overleg is daarbij inhoudelijk verbreed van Lokaal Gezondheidsbeleid naar GGD-breed. De deelnemers hebben aangegeven deze benadering zeer te waarderen; alle sectoren komen nu aan bod. Naar aanleiding van de evaluatie eind 2008 is besloten om ook een meer thematische benadering in de agenda te brengen, zodat de inhoud beter en dieper kan worden besproken. Daarnaast heeft GBO aan de deelnemers het voorstel gedaan om voorlopig twee keer per jaar een regionale thematische ambtenarenbijeenkomst te gaan organiseren; dit voorstel is met duidelijke instemming overgenomen. Er is één beleidsmedewerker regionaal verantwoordelijk gesteld voor de portefeuille Lokaal Gezondheidsbeleid, zodat voor alle gemeenten één duidelijk aanspreekpunt binnen de GGD is op dit beleidsterrein.

1.1.6 Programma Directie & Beleidsstaf

Voor de directie en beleidsstaf stond het jaar 2008 in het teken van de komst van de nieuwe directeur. Vanaf zijn moment van aanstelling 1 maart 2008 begon hij met een uitgebreide kennismakingsronde en analyse van de situatie van de GGD Hollands Noorden. Deze analyse werd breed gepresenteerd aan bestuurders, ambtenaren, ketenpartners en medewerkers. Op basis van deze analyse stelde de directeur een verbeterplan op om de door hem geconstateerde verbeterpunten de komende jaren aan te pakken. Bij dit verbeterplan maakte hij gebruik van een aantal onderzoeken die door externen waren uitgevoerd.

Belangrijke speerpunten voor de GGD:

- We kiezen duidelijk positie dichtbij gemeenten, en benaderen hiermee het 'marktdenken' genuanceerder;
- We kiezen voor een actieve rol in de keten, we willen actief organisaties rondom bepaalde thema's bij elkaar brengen en samenwerking totstandbrengen;
- We focussen onze inspanningen op kwetsbare groepen in de samenleving die niet zelfstandig in staat zijn om voor hun eigen gezondheid te zorgen.

Een van de eerste verbeterpunten die in 2008 is opgepakt is het herijken en aanscherpen van de missie en de visie van de GGD HN. Op basis van een brede discussie binnen en buiten de GGD werd een notitie geschreven om de koers van de GGD voor de komende jaren aan te geven.

Control

In het verbeterplan is verder vastgesteld dat de managementinformatie op niveau van de GGD HN vooral over de financiën gaat. In 2008 is dan ook hard gewerkt aan een nieuw managementinformatiesysteem dat in 2009 zal worden geïmplementeerd. Dit systeem geeft een beter beeld van behaalde resultaten.

Juridische en bestuursaangelegenheden

Er is in 2008 een jaarprogramma voor bestuursaangelegenheden opgesteld wat past binnen de beleidscyclus voor het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur. Ook werden er nog verschillende zaken met betrekking tot de afronding van de fusie afgehandeld. Daarnaast is er beleid gemaakt om documenten korter, bondiger en daarmee leesbaarder te maken.

Communicatie

In 2008 werd verder geïnvesteerd in imagoverbetering van de GGD. Zo werd een corporate brochure ontwikkeld, werden folderreeksen vernieuwd en verschenen in samenwerking met de westfriese editie van het Noordhollands Dagblad een artikelenreeks over het werk van de GGD. De directeur startte in 2008 een ronde langs alle gemeenteraden/commissie om daar actuele informatie te verschaffen over de GGD. Deze ronde wordt in 2009 verder afgerond.

Kwaliteitsbeleid

Voor 2010 wil de GGD een gecertificeerde GGD zijn. In 2008 is de planning door het bestuur vastgesteld. Ook heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg deze planning overgenomen als termijn waarbinnen de processen gecertificeerd moeten zijn. In 2008 is erg hard gewerkt aan de voorbereiding van de certificering. In 2009 start het formele certificeringproces.

1.1.7 Programma Bedrijfsvoering

Facilitaire diensten

Ook de afdeling Facilitaire Diensten heeft een roerig jaar achter de rug. Na het drukke fusiejaar was er nu tijd voor afstemming en het implementeren van vernieuwingen.

Bij *Document- en informatievoorziening* is een nieuw digitaal relatiebeheersysteem (centraal adressenbestand) ontworpen en gerealiseerd. Voor *Inkoop/contractbeheer* is er een digitaal contractbeheerssysteem opgezet en geïmplementeerd. Een deel van de contracten is in het systeem opgenomen. Daarnaast is er een *inkoopbeleidsplan* gemaakt. De medewerkers van de GGD hebben voor vragen en service een centraal punt waar vragen op het gebied van faciliteiten direct afgehandeld kunnen worden gekregen. Deze *servicedesk* verleent ook diensten op het gebied van telefonische bereikbaarheid, ontvangst bezoek en kasfunctie reizigersvaccinatie. Voor vragen over ICT is ook een aparte servicedesk ingericht. Voor de afdeling *Repro* zijn de werkprocessen beschreven en de medewerkers omgeschoold. Er is een korte termijn *huisvestingplan* gemaakt. Dit heeft tot een grote interne verhuizing geleid. Daarnaast werd in november de nieuwe GGD-locatie in Hoorn in gebruik genomen. Er is veel tijd gestoken in het meedenken over de ontwikkeling van de Centra Jeugd en Gezin en de gevolgen hiervan voor de huisvesting.

Personeel en Organisatie

In 2008 is door de afdeling Personeel & Organisatie hard gewerkt aan verdere ontwikkeling van het personeelsbeleid van de GGD Hollands Noorden. Zo werd onder andere het opleidingsbeleid en het arbeidsomstandighedenbeleid opgezet en er werd begonnen met het opstellen van Persoonlijk Ontwikkelingsplannen.

Enkele cijfers uit het Medewerkerstevredenheidsonderzoek:

- een ruime meerderheid van de medewerkers tevreden is over de GGD als werkgever (87%), het werk (90%) en de werkzaamheden (91%).
- 93% van de respondenten gaf aan dat de GGD een organisatie is waar hij of zij zich op zijn plaats voelt, en 82% is er trots op om bij de GGD te werken.

Mooie cijfers waar we met recht trots op kunnen zijn!

In 2008 werd voor het eerst een medewerkertevredenheidsonderzoek gehouden. Ook stond het jaar 2008 in het teken van het definitief beschrijven en waarderen van de functies van de medewerkers; een flinke klus als rechtstreeks gevolg van de fusie en de verschillen in functiebeschrijvingen in de drie oude GGD' en. In het verbeterplan is vastgesteld dat de organisatie behoefte heeft aan strategisch HRM beleid als fundament voor onderwerpen als leiderschapsontwikkeling, opleidings- en werving en selectiebeleid. Daarom is besloten om per 1 januari 2009 een manager P&O aan te stellen.

ICT

In 2008 is verder gewerkt aan het verbeteren van de ICT voorzieningen. Door veel interne verhuizingen die onder grote druk in het najaar van 2008 moesten worden gerealiseerd was het een druk jaar voor de afdeling. Helaas waren er veel netwerkstoringen die tot veel hinder leidden voor het primaire proces. Met de netwerkprovider werd gewerkt aan maatregelen om deze storingen terug te dringen. In 2008 werd ook geconstateerd dat er behoefte was aan een meer tactische benadering van het verbeterproces van ICT. Daarom is een externe analyse uitgevoerd door bureau SPOT, dat in 2008 een rapport uitbracht dat kan dienen als basis voor een ICT verbeterplan. Een van de consequenties daarvan is dat er besloten is om een manager ICT aan te stellen die dit verbeterplan kan opstellen en realiseren.

Financiën

In 2008 is een verdere stap gemaakt in het creëren van een helder onderscheid tussen wettelijke taken en aanvullende dienstverlening van de GGD. Met deze transparantie zijn ook aandachtspunten naar voren gekomen zoals negatieve resultaten op een aantal producten, de (wijze van) overheadtoerekening en de reservepositie. In 2009 zullen deze zaken verder uitgediept worden. De jaarstukken over 2007 zijn in 2008 met positief luidende accountantsverklaring vastgesteld.

1.1.8 Exploitatieoverzicht 2008

Baten en lasten GGD HN totaal:

GGD

(bedragen x € 1.000,-)

	realisatie 2 ^e t/m 4 ^e kw 2007	primaire begroting 2008	herziene begroting 2008	Realisatie 2008
Lasten	15.337	20.494	18.903	19.510
Baten	15.480	20.217	18.575	18.892
Resultaat voor bestemming	143	277-	328-	619-
Toevoegingen/ont- trekkingen aan reserves	18	-	83	89
Resultaat na bestemming	162	277-	245-	529-

-/- = nadelig

De hier opgenomen cijfers betreffen het hoogste aggregatieniveau. In de jaarrekening worden de lasten en baten per programma in groter detail weergegeven en wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste verschillen. Hoewel een negatief resultaat begroot was, is de realisatie aanzienlijk negatiever. De oorzaken hiervan zijn velerlei maar tegenvallende baten m.b.t. de reizigersvaccinaties, WMO en andere opbrengsten vormen naast extra lasten van de functiewaardering de voornaamste oorzaak van dit verschil tussen begroting en realisatie. Zie voor meer financiële informatie hoofdstuk 3 Jaarrekening.

1.2 Paragrafen

1.2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk van de programmaverantwoording wordt ingegaan op een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. Met behulp van een aantal in het BBV voorgeschreven paragrafen wordt ingegaan op belangrijke ontwikkelingen, achtergronden en risico's die aan de GGD Hollands Noorden gerelateerd zijn. De onderwerpen die in de paragrafen aan de orde dienen te komen zijn deels in het Besluit Begroting en Verantwoording opgenomen en verder vrij te bepalen. In overeenstemming met Artikel 26 BBV nemen we in dit jaarverslag dezelfde paragrafen op als in de programmabegroting.

Voor de GGD Hollands Noorden zijn de volgende paragrafen van toepassing.

- Weerstandsvermogen (inclusief te onderscheiden risico's)
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Verbonden partijen
- Rechtmatigheid

1.2.2 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen kan gedefinieerd worden als het vermogen van de GGD Hollands Noorden om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen. Door de aanwezigheid van een financiële buffer is het mogelijk om onvoorziene of voorziene tegenvallers op te kunnen vangen zonder in het betreffende jaar geconfronteerd te worden met een negatief eigen vermogen en zonder een aanvullend beroep op de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling te hoeven doen.

De GGD is een gemeenschappelijke regeling waarvoor de gemeenten uiteindelijk het weerstandsvermogen vormen. Hiermee is de relevantie van deze paragraaf iets minder dan door de wetgever beoogd maar voor het inzicht van de deelnemende gemeenten is het wel degelijk van belang om te weten hoe de reservepositie eruit ziet en welke risico's te onderscheiden zijn die in de toekomst van invloed kunnen zijn op de omvang van het weerstandsvermogen. Naast de nog bestaande risico's wordt ingegaan op eerder opgenomen risico's die in 2008 tot extra uitgaven hebben geleid waarvoor geen aanvullende bijdrage is gevraagd.

Reserves en voorzieningen

- In dit overzicht zijn de daadwerkelijke hoogten van de verschillende reserves en voorzieningen opgenomen per 31-12-2008.

Stand reserves en voorzieningen per 1-1-2008 en 31-12-2008				
Bedragen in € 1.000,-				
	31-12-2007	1-1-2008 Na afwikkeling reserves 'oude'GGD-en	31-12-2008	
Algemene reserves				
Egalisatiereserve	€ 710	€ 288	€ 467	
Saldo 2007 1 ^e kw (-/- = nadelig)	€ -109			
Saldo 2007 (-/- = nadelig)	€ 162	€ 162		
Saldo 2008 (-/- = nadelig)			€ 529 -/-	
<i>Totaal algemene reserves</i>	€ 763	€ 450	€ 62 -/-	
Bestemmingsreserves				
Reserve FPU	€ 17	€ 17	€ 13	
Huisvesting West-Friesland	€ 460	€ 460	€ 383	
Reserve Gezondheidsenquête	€ 28	€ 18	€ 0	

Reserve Kenniscentrum	€	49	€	28	€	19
Reserve project Kind in de knel	€	35	€	0	€	0
Reserve reorganisatieontwikkeling	€	31	€	0	€	0
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	€	620	€	523	€	416
Voorzieningen						
Voorziening JGZ verhuizing	€	21	€	21	€	0
Voorziening stichting koppeling	€	13	€	13	€	0
Voorziening project maatwerk	€	98	€	98	€	0
Voorziening project Hayat / Bosimpuls	€	71	€	71	€	0
Voorziening project EKD	€	17	€	17	€	0
Voorziening project eigen kracht	€	123	€	123	€	0
Voorziening project alcoholmatiging	€	15	€	15	€	0
Voorziening inzake spaarverlof	€	64	€	64	€	64
<i>Totaal voorzieningen</i>	€	422	€	422	€	64
TOTAAL RESERVES + VOORZIENINGEN	€	1.805	€	1.395	€	418

Om een goede vergelijking te kunnen maken is de stand per 1-1-2008 na afwikkeling van de inbreng van de reserves van de 'oude' GGD-en opgenomen. Het aantal voorzieningen is aanzienlijk verminderd als gevolg van een wijziging in de verslaggevingsvoorschriften. Zo dienen met ingang van 2008 vooruit ontvangen projectgelden als overlopende passiva opgenomen te worden.

Algemene reserve

Als gevolg van het negatieve resultaat over 2008 van € 529.000 bedraagt de algemene reserve van de GGD Hollands Noorden per 31-12-2008 € 62.000 negatief. In de herziene begroting was een negatief resultaat van € 244.000 voorzien. Vooral door een aantal tegenvallende baten is het uiteindelijke negatieve resultaat hoger uitgevallen. Hierbij dient te worden vermeld dat in de paragraaf weerstandvermogen in de programmabegroting 2008 twee risico's zijn onderkend die in 2008 tot extra uitgaven hebben geleid en waarvoor in het verslagjaar geen extra bijdrage is aangevraagd. Dit betreft het betrekken van de nieuwe huisvesting en de daarbij horende extra voorziene kosten van € 100.000 alsmede de kosten voor de functiewaardering waarvoor een risico van € 157.000 was opgenomen. De huisvestingskosten zijn ten opzichte van de oorspronkelijke begroting ruim € 108.000 hoger verantwoord en de kosten van de functiewaardering zijn in 2008 voor € 96.000 opgenomen.

Een aantal ontwikkelingen dat voor het aanzienlijke negatieve exploitatieresultaat over 2008 heeft gezorgd, zal doorwerken in de begroting 2009. Voor dit jaar wordt dan ook een begrotingsherziening opgesteld. Bij de behandeling ervan in het Algemeen Bestuur zal mede aandacht besteed worden aan het oplossen van het probleem van de negatieve algemene reserve per eind 2008.

In 2008 is verder de inbreng van de algemene reserves in de GGD Hollands Noorden afgewikkeld. De volgende bijdragen zijn ingebracht bij de fusie.

Noord-Kennemerland:	€ 122.326
West Friesland:	€ 90.456
Kop van Noord-Holland:	€ 75.154
Totaal	€ 287.936

Deze inbreng heeft gezorgd voor een terugbetaling van het restant van de aanwezige reserve bij de voormalige GGD-en Kop van Noord-Holland en Westfriesland.

Bestemmingsreserves

Naast de algemene reserve zijn per 31-12-2008 bestemmingsreserves aanwezig in de GGD Hollands Noorden. Deze gelden zijn met vastgestelde aanwendingsrichtingen afgezonderd in de GGD Hollands Noorden. Het betreft hier de volgende zaken:

<u>Bestemmingsreserves:</u>	<u>31-12-2008</u> (x € 1.000)
FPU-lasten	13
Huisvesting West Friesland	384
Kenniscentrum	19
Totaal bestemmingsreserves	416

De gelden die zijn afgezonderd in bestemmingsreserves hebben een bepaalde vastgelegde bestedingsrichting. In de toelichting op de balans zijn de achterliggende redenen voor het vormen en aanhouden van deze zaken opgenomen. De bestemmingsreserve FPU-lasten dient ter bekostiging van de FPU-lasten van een voormalig medewerker. De bestemmingsreserve huisvesting West-Friesland is bij de fusie ingebracht door de GGD Westfriesland. Tijdens de voorbereidingen en realisatie van de nieuwe huisvesting in Hoorn is gebleken dat een bedrag van € 350.000 zal volstaan voor de inrichting en realisatie van de nieuwe huisvesting. Dit houdt in dat een bedrag van € 110.000 terugbetaald zal kunnen worden aan de gemeenten in West-Friesland. Een deel van de kosten die gemaakt zijn voor de huisvesting is in 2008 verantwoord, een deel ervan zal in de komende jaren volgen als gevolg van het investeren en afschrijven ervan. De bestemmingsreserve Kenniscentrum is ingesteld om de realisatie van het Kenniscentrum mogelijk te maken.

Voorzieningen

Het aantal voorzieningen is in vergelijking met eind 2007 aanzienlijk teruggelopen. Als gevolg van gewijzigde verslaggevingsvoorschriften is het o.a. niet langer toegestaan om ontvangen en nog niet geheel bestede projectgelden als voorziening op te nemen. Deze zijn in de jaarrekening verantwoord als overlopende passiva waarvoor later uitgaven gedaan zullen worden. De enige voorziening die per balansdatum resteert is de voorziening voor de lasten van een medewerker die voorafgaand aan de FPU, opgebouwd verlof op zal nemen.

Voorzieningen

Voorziening gespaard verlof	64
Totaal voorzieningen	64

Het Algemeen Bestuur heeft nog geen beleid vastgesteld omtrent de gewenste omvang en opbouw van reserves. Dit beleid zal uiteengezet worden in een nog vast te stellen 'Notitie Reserves en Voorzieningen'. Hierin zal opgenomen worden op welke wijze omgegaan dient te worden met de verschillende risico's die de GGD loopt. Belangrijk onderdeel hiervan wordt gevormd door de aanvullende diensten. De vraag zal behandeld worden of het gewenst/noodzakelijk is om een aparte reserve te vormen voor de risico's die voortvloeien uit het uitvoeren van de aanvullende dienstverlening en indien dit het geval is, welke omvang deze reserve zou moeten hebben en hoe de vorming plaats dient te vinden. De discussie hierover zal naar verwachting in 2009 afgerond worden. Bij de voorbereiding op de fusie is navraag gedaan bij een aantal GGD-en omtrent de hoogte van de reserves. Hieruit is naar voren gekomen dat ongeveer 10% van de gemeentelijke bijdrage een gangbare hoogte van de risicoreserve is. Voor de GGD Hollands Noorden zou dit betekenen dat er op termijn ongeveer € 1.000.000 als reserve aanwezig zou zijn. Besluitvorming hierover zal in het Algemeen Bestuur plaatsvinden.

Risico's

De volgende zaken kunnen in de nabije toekomst effect hebben op het weerstandsvermogen van de GGD Hollands Noorden:

- Functiewaardering

Bij het opstellen van het formatieplan van de gefuseerde GGD zijn de verschillende functies indicatief door de werkgroep Personeel gewaardeerd. Na de fusie was het de bedoeling om een definitieve functiewaardering uit te voeren. Dit proces is uitgesteld tot de resultaten van de organisatie-evaluatie in formatieve en functie-inhoudelijke zin plaats heeft gevonden. Dit is in maart 2008 afgerond zodat de functies daadwerkelijk gewaardeerd konden worden. De functieomschrijvingen zijn inmiddels vastgesteld en gewaardeerd. De nabetaling over 2007 en 2008 bedraagt € 96.000. In 2009 zal het effect € 127.000 zijn. Bij het opstellen van de begroting zijn de mogelijke gevolgen van de functiewaardering in de risicoparagraaf opgenomen (voor € 157.000) maar niet in de gemeentelijke bijdrage verwerkt. Bij het opstellen van een begrotingswijziging voor 2009, zullen de extra lasten van de functiewaardering meegenomen worden.

- Huisvesting

In 2007 is het besluit genomen om de nieuwbouw in Hoorn te betrekken op het terrein bij het Westfries Gasthuis. Zoals in eerdere instantie al in de risicoparagraaf is opgenomen, stijgen de huisvestingslasten in de nieuwe situatie. Naast de verhuizing in Hoorn, zijn er ook verhuisbewegingen te zien tussen Alkmaar en Schagen. Na vermindering van de gehuurde ruimte in Alkmaar per 1 juli 2009, zal duidelijk worden wat het totale effect van de verhuizingen is. In de risicoparagraaf bij de fusiestukken was een structurele kostenstijging van € 100.000 voorzien. Deze is tot en met 2008 niet in de gemeentelijke bijdrage verwerkt. Bij het opstellen van een begrotingswijziging voor 2009 zal het eindplaatje van de huisvestingssituatie voor de komende jaren meegenomen dienen te worden.

Voor de realisatie van de nieuwe huisvesting in Hoorn is bij de fusie vanuit de voormalige GGD Westfriesland een bestemmingsreserve ingebracht van € 460.000. Inmiddels is duidelijk geworden dat van dit bedrag maximaal € 350.000 nodig is zodat een bedrag van € 110.000 terugbetaald kan worden.

- Invoering Elektronisch Kinddossier

Na het mislukken van de voorbereidingen rond de invoering van één Elektronisch Kinddossier voor alle betrokken instanties in Nederland, is de GGD in samenwerking met de Thuiszorgorganisaties uit de regio een voorbereidingstraject gestart om het EKD in Noord-Holland Noord in te voeren. In de eerste helft van 2009 is een begroting opgesteld voor de implementatie en het onderhoud, is deze besproken met een vertegenwoordiging uit de gemeenten en is deze verzonden.

In deze begroting is opgenomen dat de voorbereiding en de invoer in 2009 een bedrag van € 1,41 per inwoner kost waarvan € 0,41 voor de GGD HN. Voor 2010 zal dit respectievelijk 2,36 en € 0,55 bedragen en voor de jaren 2011 tot en met 2013 in totaal € 0,96 per inwoner per jaar waarvan € 0,35 voor de GGD HN.

Het Algemeen Bestuur zal de financiële gevolgen van de invoering van het Elektronisch Kinddossier in een apart voorstel behandelen.

- Dienstverlening BMHK

Na jarenlang voor de Stichting BMHK Noord-Holland/Flevoland de coördinatie te hebben uitgevoerd van het onderzoek naar Baarmoederhalskanker in de regio Noord-Holland Noord en Zaanstreek/Waterland, wordt deze taak met ingang van 2009 door de Stichting zelf uitgevoerd. In de verantwoording over 2007 is een risico vermeld

omtrent de ontvlechting van deze taak uit de GGD Hollands Noorden. Inmiddels is duidelijk dat de betrokken medewerkers allen een nieuwe functie hebben (gedeeltelijk binnen de huidige organisatie) en dat de verdere (financiële) afwikkeling bijna geheel afgerond is.

- Integratie JGZ 0-19 jaar

In 2008 heeft een extern adviesbureau een advies opgesteld rond de plaatsing van de integrale Jeugdgezondheidszorg voor 0-19 jarigen. Dit advies luidde dat plaatsing binnen de GGD op voorhand de meest geschikte optie is. Besloten is om dit uit te werken in een business case als voorbereiding op de bestuurlijke besluitvorming. De gemeenten in Noord-Holland Noord dienen ieder een besluit te nemen over de integratie die naar het zich laat aanzien, op 1 januari 2010 een feit zou kunnen zijn. Hoewel de gevolgen voor de begroting en de organisatie van de GGD nog niet geheel duidelijk zijn, is wel zeker dat dit ingrijpende wijzigingen in zal houden.

- WMO-dienstverlening

In het kader van de WMO, bracht de GGD HN in de Kop van Noord-Holland in 2008 voor 6 gemeenten als onderaannemer van CIZ adviezen uit. Een aanbestedingsronde heeft niet geleid tot verlenging van dit contract. Dit houdt in dat de levensvatbaarheid van de dienstverlening op dit gebied onvoldoende is om deze te continueren. Begin 2009 worden de personele en financiële consequenties hiervan in beeld gebracht. Hoewel herplaatsing binnen en buiten de organisatie tot de mogelijkheden behoort, is het niet uitgesloten dat hier lasten voor de GGD uit voortvloeien.

- Dienstverlening Regiohuis/Regionaal Archief

De GGD Hollands Noorden verleent een aantal diensten aan het Regiohuis en het Regionaal Archief in Alkmaar. Het pand van het Regiohuis te Alkmaar is in 2007 door een stichting overgenomen. Per 1 januari 2009 is deze gemeenschappelijke regeling in liquidatie. Het Regiohuis betaalt voor de eerste helft van 2009 een bedrag aan ontvlechttingskosten waarna de dienstverlening ophoudt. Dit houdt voor de GGD in dat aan de dienstverlening aan het Regiohuis, in of omstreeks 2009, een einde zal komen. Dat zal ertoe leiden dat een structureel bedrag aan baten van rond € 100.000 per jaar weg zou kunnen vallen. Bezien moet worden op welke wijze dit doorwerkt in de benodigde formatie voor de GGD Hollands Noorden.

- Fusiekosten

In het fusiebesluit is opgenomen dat een bedrag van € 15,50 op jaarbasis (dus 9/12 hiervan voor 2007) per inwoner beschikbaar was om de normale bedrijfsvoering te kunnen bekostigen. Hier bovenop is € 1,- per inwoner in principe beschikbaar gesteld ter financiering van de fusiekosten (totaal € 635.000). In februari 2008 is deze aanvullende bijdrage definitief beschikbaar gesteld. De voorwaarde die hierbij geldt, is dat toekomstige frictiekosten binnen de begroting van de GGD Hollands Noorden opgevangen zou moeten worden. In 2007 was een bedrag van € 739.000 aan fusiegerelateerde kosten besteed. In 2008 bedraagt dit € 356.000 zodat de bijdrage die de GGD extra heeft ontvangen volledig besteed is. Ook in 2009 zal er nog sprake zijn van frictiekosten waarvoor geen aanvullende bijdrage van de gemeenten ontvangen wordt. Begin 2009 waren er nog drie medewerkers voor 1,29 fte ondergebracht in het mobiliteitsbureau. Deze medewerkers zorgen in 2009 voor extra baten die hun loonkosten grotendeels dekken.

1.2.3 Financiering

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

Voor de GGD Hollands Noorden is in november 2008 een treasurystatuut vastgesteld. Het statuut is het kader voor het uitvoeren van de treasuryfunctie. De belangrijkste punten zijn:

- Gelden worden alleen uitgezet bij de BNG;
- Onze organisatie maakt geen gebruik van derivaten

Ontwikkelingen

Door de gunstige financieringspositie (met de aanwezigheid van de bestemmingsreserves en vooruitontvangen projectgelden), is het in 2008 niet nodig geweest om vreemd geld aan te trekken. Regelmatige analyse van de financieringspositie zal signaleren wanneer hier eventueel sprake van zal zijn.

Risicobeheer: de Kasgeldlimiet en de Rente-risiconorm

Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de hoogte van de netto vlottende schuld voor gemeenschappelijke regelingen gemaximaliseerd op 8,2% van de begrote lasten; de zogenoemde kasgeldlimiet. Overschrijding hiervan zou kunnen leiden tot het aantrekken van lang geld.

De limieten in 2008 (x € 1.000):

GGD: begrote lasten op jaarbasis:	€ 19.676	limiet:	€ 1.613
gem. ruimte t.o.v. limiet :			€ 1.271

*minimum is € 300

Zoals te zien is, blijft de GGD binnen de kasgeldlimiet. Door de ruime positie van de dienst is niet overgegaan tot het aantrekken van een langlopende geldlening. De wetgever heeft de rente-risiconorm gemaximaliseerd op 20% van de vaste schuld. Dit betekent dat het totaal aan herfinancieringen en renteherzieningen op de vaste schuld in enig jaar beperkt is tot 20% van de vaste schuld. De GGD HN heeft geen enkele langlopende schuld.

1.2.4 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering heeft de gehele GGD als reikwijdte, dus zowel de ambtelijke als de bestuurlijke organisatie. De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling verwachten dat de gemeentelijke bijdragen en overige financieringsbronnen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend besteed worden en dat de organisatie betrouwbaar en transparant is. Door middel van het doorvoeren van het 'Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten' in de GGD hopen wij een positieve bijdrage te leveren aan de duidelijkheid en openheid van het beleid.

In beginsel is deze paragraaf bedoeld om de raad bij gemeenten en dus bij de GGD het algemeen bestuur inzicht te geven in de zaken die spelen rond de bedrijfsvoering. Omdat de GGD Hollands Noorden een apart programma Bedrijfsvoering heeft waarin vooral de ambtelijke organisatie uiteen wordt gezet, beperken we deze paragraaf tot een aantal globale bespiegelingen omtrent de bestuurlijke en de ambtelijke organisatie.

Bestuurlijke organisatie

Hoewel het dualisme niet volledig van toepassing is verklaard op gemeenschappelijke regelingen (zo mogen DB leden nog wél deel uitmaken van het AB, waar collegeleden geen deel uitmaken van de gemeenteraad) dienen GR'en wel volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) te begroten en te rapporteren. Ook geldt voor gemeenschappelijke regelingen het verplichte gebruik van de verordeningen 212 en 213.

Per 1 april 2007 is de GGD Hollands Noorden ontstaan uit de voormalige GGD'en in Noord-Kennemerland, de Kop van Noord-Holland en West Friesland. De GGD heeft een eigen

Algemeen en Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders gezondheidszorg van de 26 aan de GGD deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door 6 personen uit het algemeen bestuur, 2 uit iedere subregio.

De (openbare) vergaderingen van het Algemeen Bestuur vinden gemiddeld eens per kwartaal plaats, het Dagelijks Bestuur vergadert maandelijks (niet openbaar). Hiernaast zijn er regelmatige bilaterale overleggen tussen de voorzitter en de directeur en kunnen de leden van het Dagelijks Bestuur op eigen initiatief de sectormanagers benaderen voor de betreffende portefeuille.

Het Algemeen Bestuur stelt in haar vergaderingen de kaders vast waarbinnen het Dagelijks Bestuur dient te opereren. Het Algemeen Bestuur is verder in ieder geval belast met:

- het vaststellen van de meerjaren- en jaarlijkse beleidsplannen;
- het vaststellen en wijzigen van de begroting, voor zover programmaoverschrijdend en/of van invloed op het uiteindelijke resultaat;
- het vaststellen van de rekening;
- het opstellen van voorwaarden voor toetreding;
- besluiten over toe- en uittreding van gemeenten;
- het doen van voorstellen tot wijziging van de regeling en opheffing;
- het deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen en het (mede) oprichten van privaatrechtelijke rechtspersonen;

Het Dagelijks Bestuur is in ieder geval belast met:

- het voorbereiden van al hetgeen in de vergadering van het Algemeen Bestuur ter beraadslaging en beslissing moet worden gebracht;
- het uitvoeren van de besluiten van het Algemeen Bestuur;
- het aangaan van geldleningen voor zover de financiële lasten door de begroting worden gedekt;
- het kopen, ruilen, vervreemden, bezwaren en in erfpacht aannemen en uitgeven van roerende en onroerende zaken voor zover de financiële lasten zijn opgenomen in de begroting;
- het beheer van de activa en passiva;
- de zorg, voor zover deze niet aan anderen is opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
- het voorstaan van de belangen van het lichaam bij andere overheden, instellingen, diensten en personen;
- het voeren van rechtsgedingen, het instellen van beroep en het maken van bezwaar.
- de aanstelling, de schorsing en het ontslag van *het personeel, met uitzondering van de directie.*

Door middel van mandatering van de directeur worden veel van de bevoegdheden van het Dagelijks Bestuur doorgeschoven, waarbij de uiteindelijke verantwoordelijkheid bij het Dagelijks Bestuur ligt.

Ambtelijke organisatie

In 2007 is de voornaamste aandacht uitgegaan naar de ambtelijke organisatie en dan voornamelijk naar het integreren van de drie voormalige organisaties. Ter voorbereiding op de fusie is een formatieplan vastgesteld waarvan in de praktijk is gebleken dat dit niet helemaal aansluit op hetgeen de organisatie nodig heeft. Bij het vorderen van de integratie van de voormalige afdelingen, functies en taken is geconstateerd dat het formatieplan op sommige onderdelen te beperkt was en op andere onderdelen te ruim. Eind 2007/begin 2008 heeft dit geleid tot een herziening van het formatieplan waarbij in structurele zin een besparing te zien is van 3,13 FTE ten opzichte van het oorspronkelijk vastgestelde formatieplan.

In 2008 is een nieuwe directeur aangesteld en is afscheid genomen van de voormalige directie. Vanaf dat moment is het vizier meer op de toekomst gelegd en is met nieuw elan gewerkt aan de bijdrage die de GGD levert. Werkprocessen worden beter op elkaar afgestemd en plannen voor de toekomst worden verder vormgegeven. Een belangrijke ontwikkeling op die gebied is de integratie van de 0-4 jarigenzorg met de 4-19 jarigenzorg. Een extern advies heeft opgeleverd dat het onderbrengen van de geïntegreerde 0-19 jarigenzorg binnen de GGD de meest voor de hand liggende optie is. Nadere uitwerking zal in 2009 plaatsvinden waarna de integratie mogelijk per 1 januari 2010 een feit zal zijn. Indien de integrale 0-19 jarigenzorg inderdaad bij de GGD ondergebracht wordt, zal dit aanzienlijke gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. Het aantal medewerkers zal dan ongeveer verdubbelen en er zal sprake zijn van een groot aantal nieuwe locaties van waaruit diensten verleend worden.

1.2.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen GGD

De kapitaalgoederen die bij de GGD Hollands Noorden aanwezig zijn, hadden per 31-12-2007 een boekwaarde van € 1.047.000,-. In 2008 zijn investeringen gedaan ter grootte van € 1.183.000 en hebben reguliere afschrijvingen plaatsgevonden van € 370.000. De investeringen hadden voor een groot deel betrekking op de overname van in het pand in Schagen aanwezige activa. In 2008 is het huurcontract definitief van het Gewest Kop van Noord-Holland overgenomen en zijn deze activa afgerekend. Om een goede aansluiting te houden met de oorspronkelijke investering, is de boekwaarde van deze activa verwerkt door zowel de aanschafwaarde als de cumulatieve afschrijvingen op te nemen.

Per 31-12-2008 bedroeg de boekwaarde van de activa € 1.860.000. Deze boekwaarde is als volgt te verdelen:

Huisvesting:	€ 777.000
Meubilair:	€ 440.000
Apparatuur:	€ 108.000
Automatiseringshardware:	€ 311.000
Automatiseringssoftware:	€ 225.000
	€ 1.860.000

1.2.6 Verbonden partijen

GGD Hollands Noorden kent geen verbonden partijen.

1.2.7 Rechtmatigheid

De accountantscontrole op de rechtmatigheid is gericht op de naleving van het normenkader waarmee is voldaan aan de minimale vereisten op het gebied van de rechtmatigheid.

Hierbij geldt dat alleen artikelen van belang zijn voor zover deze directe financiële beheersbehandeling betreffen of kunnen betreffen. Verder is de controle gericht op:

- Programmabegroting 2008
- Financiële verordening artikel 212
- Controleverordening artikel 213
- Periodieke rechtmatigheidonderzoeken

2 DOELREALISATIE

Onderstaand zijn de doelstellingen van de verschillende programma's opgenomen zoals die in de programmabegroting 2008 zijn opgenomen. Uitzonderingen hierop zijn Directie & Beleidsstaf en Bedrijfsvoering omdat de in 2007 geformuleerde doelstellingen voor deze programma's onvoldoende houvast bieden om een degelijke doelrealisatie te kunnen opstellen. Een algemene verantwoording is opgenomen in het jaarverslag.

Realisatie doelen JGZ

Gesteld doel	Behaald?	Opmerking
Afstemming werkwijze zodat in 2009 uniform wordt gewerkt	Deels	Uniformering gestart begin schooljaar 2008-2009. Grootste gedeelte dit schooljaar geïmplementeerd
Vaccinatiegraad minimaal 90%	Nee	o.a. ivm verschil in werkwijze is de normering niet juist geformuleerd
Opkomstpercentage contactmomenten tussen 85-90%	Nee	o.a. ivm verschil in werkwijze is de normering niet juist geformuleerd
Uniforme procesbeschrijvingen conform HKZ schema	Nee	Uniformering ingezet in 2008; in 2009 zal de beschrijving plaatsvinden en in 2010 volgt certificering
Start voorbereiding EKD	Ja	Vorbereiding gestart; begroting richting gemeenten
Nauwe samenwerking met JGZ 0-4	Ja	
Gelijk aanbod alle gemeenten NHN	Deels	Nog verschil door werkwijzen voormalige GGD-en. Verder maakt een gemeenten maakt andere keuzes (mbt Maatwerk e.d.)
Ontwikkelen activiteiten Opvoedondersteuning in nauwe samenwerking met ketenpartners	Ja	
Leveren belangrijke bijdrage tot stand komen CJG	Ja	

Realisatie doelen I&M

Algemene Infectieziektebestrijding

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Realiseren 24-uurs bereikbaarheid	Ja	
Bezoek symposium door iedere arts en verpleegkundige	Ja	
Alle artsen zijn gekwalificeerd en geregistreerd als arts Infectieziektebestrijding, alle vpk's als hebben vervolgoopleiding infectieziektebestrijding gedaan	Nee	Nieuw personeel volgt een traject hiervoor.
Gebruik IZR als elektronisch dossier door allen	Ja	
Ontwerp systeem managementrapportage	Ja	
Formatie in overeenstemming met norm VISI	Ja	
Structureel teamoverleg	Ja	
Verbetering samenwerking artsconsulent binnen regio	Ja	
Interne afspraken met sectoren over samenwerking	Nee	Niet geformaliseerd
Gereed voor interne audit HKZ-beschrijving	Ja	

Tuberculosebestrijding

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Bezoek symposium en specifieke scholing door iedere verpleegkundige	Ja	
Formatie in overeenstemming met norm VISI	Ja	
Structureel teamoverleg	Ja	
Implementatie Tubis	Ja	
Digitaal röntgenapparaat	Ja	
Ontwerp systeem managementrapportage	Ja	
Interne afspraken met sectoren over samenwerking	Deels	Niet geformaliseerd
Gereed voor interne audit HKZ-beschrijving	Ja	

SOA-bestrijding

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Bezoek symposium en specifieke scholing door iedere verpleegkundige	Ja	
Formatie in overeenstemming met norm VISI	Nee	Niet realiseerbaar binnen huidig budget
Structureel teamoverleg	Ja	
Optimalisatie SOAP	Ja	
Realisatie 2 extra spreekkamers	Ja	
Ontwerp systeem managementrapportage	Ja	
Interne afspraken sectoren over samenwerking	Ja	
Gereed voor interne audit HKZ-beschrijving	Ja	

Technische Hygiënezorg

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Bezoek symposium en specifieke scholing door iedere verpleegkundige	Ja	
Structureel teamoverleg	Ja	
Realisatie 97% aangevraagde inspecties	Nee	Net niet
Realisatie voldoende en deskundige formatie	Deels	Door ziekte probleem met feitelijke inzet
Realisatie goed registratiesysteem	Deels	Voldoet niet voor informatieoverdracht
Ontwerp systeem managementrapportage	Ja	
Interne afspraken sectoren over samenwerking	Nee	
Gereed voor interne audit HKZ-beschrijving	Ja	

Reizigersadvisering

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Bezoek symposium en specifieke scholing door iedere verpleegkundige en arts	Ja	
Registratie LCR iedere arts en verpleegkundige	Nee	Traject loopt
Structureel teamoverleg	Ja	
Uniforme werkwijze NHN	Deels	Lokale uitwerking op aantal punten verschillend
Voldoen aan elk verzoek om reizigersadvisering	Nee	Door personeelsproblemen
Voldoende formatie	Deels	Op papier wel, in praktijk niet
Beschikking over goed registratiesysteem	Ja	
Online boeken mogelijk voor alle locaties	Ja	
Ontwerp managementrapportagesysteem	Nee	In ontwikkeling
Interne afspraken sectoren over samenwerking	Nee	Niet geformaliseerd
Gereed voor interne audit HKZ-beschrijving	Ja	

Medische Milieukunde

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Bezoek symposium en specifieke scholing door iedere MMK-medewerker	Ja	
Structureel teamoverleg	Ja	
Uniforme werkwijze NHN	Ja	
Formatie op waakvlamniveau en bestaande uit verschillende disciplines	Nee	Formatie niet geheel ingevuld; niet alles kunnen doen
Realisatie registratiesysteem	Nee	Begin 2009 verbeterde versie
Ontwerp systeem managementrapportage	Nee	Niet de hoogste prioriteit in 2008 gezien de formatieproblemen
Interne afspraken sectoren over samenwerking	Nee	Idem
Gereed voor HKZ-audit	Ja	

Realisatie doelen SMGZ**Medische Opvang Asielzoekers**

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Certificering HKZ	Nee	ivm opheffen stichting niet van toepassing
Inbedding MOA in GGD	Nee	Als gevolg van onzekerheden vervolgcontract COA/GGD

SMA WMO

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Aanpassen kwaliteitshandboek	Ja	
Uitvoeren systeem kwaliteitscontrole	Ja	
Verbeteren relatie met CIZ	Nee	contract afgelopen per 1-1-2009
Waarborgen continuïteit	Nee	Gemeenten maken andere keuzes
Uniforme werkwijze hele regio	Ja	

Bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen?
Zo hoog mogelijke opkomst	Ja/Nee	BMHK overgegaan naar Stichting BMHK Noord-Holland Noord per 1 okt.

Medische Zorg RIJ Doggershoek

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen?
Voorlichten gedetineerden	Ja	
Werkwijze regels van toegeleiding	Ja	
Optimalisering deskundigheid personeel	Ja	
Actualisatie kwaliteitshandboek	Ja	
Themabijeenkomsten personeel	Nee	Wel regelmatig overleg tussen verschillende disciplines
Implementatie HIS	Nee	Nog niet volledig, verder in 2009
Betere samenwerking Hogeschool	Ja	
Verhogen kwaliteit door handboek	Ja	

Forensische Geneeskundige Eenheid (FGE)

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Voldoen aan voorwaarden HKZ certificering	Ja	
Behoud/uitbreiding marktpositie	Nee	Aanbesteding nog niet gereed
Uitbreiding artsenbestand	Ja	
Bijscholing artsen	Ja	
Verhogen naamsbekendheid door folder	Ja	
Meer kostendekkend werken	Nee	Niet geheel kostendekkend door hoge inhuur externen a.g.v. ziekte
Structureel overleg met afnemers	Ja	

OGGZ (meldpunt vangnet & advies)

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Sluiten actuele samenwerkingsovereenkomsten	Nee	In 2009 uitbreiding werkzaamheden en noodzaak opnieuw bezien
Herkenbaar Meldpunt in 3 grote gemeenten	Nee	In gang gezet, vervolg in 2009
Interne afstemming tussen sectoren	Ja	
Invullen formatie 3 regio's	Nee	In gang gezet, vervolg in 2009

Realisatie doelen GBO

Gesteld doel	Behaald?	Opmerkingen
Realisatie digitaal Gezondheidsprofiel WF	Ja	
Gezondheidsenquête 0-12 NHN	Ja	
Onderzoeksopzet Volwassenenenquête	Ja	
Inventariseren knelpunten OGGZ monitor	Ja	
Gebruik lesmaterialen door min. 45 scholen	Ja	
Gebruik Gezondheidsbevorderende projecten door min. 30 scholen in 10 gemeenten	Ja	
Uitvoering minimaal 15 andere gezondheidsbevorderende projecten	Nee	Door personele problemen 10 activiteiten ondernomen
Bijdrage totstandkoming Nota's LGB voor alle gemeenten	Ja	
Actieve bijdrage lokale uitwerking nota's LGB in minimaal 15 gemeenten	Ja	
Gezondheidsportal, inclusief zorgwijzer, beschikbaar voor heel NHN	Deels	Zorgwijzer 85% geactualiseerd. Gezondheidsportal minder noodzakelijk; wordt geïntegreerd in algemene website
Opdracht WMO Webwinkel door gemeenten KvNH	Nee	Webwinkel blijkt niet aan doel te beantwoorden bij gebruikers. Alleen voor Alkmaar doorstart in WWZ-wijzer.
Afronden implementatie Kenniscentrum	Ja	

3 JAARREKENING

3.1.1 Balans GGD HN per 31 december 2008

(bedragen x € 1.000,-)

	31-12-2008	31-12-2007
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.860	1.047
Investerings met een economisch nut	1.860	1.047
Totaal vaste activa	1.860	1.047
Vlottende activa		
Vorraden	41	43
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	979	1.041
Vorderingen op openbare lichamen	743	487
Rekening-courantverhoudingen	-	106
Overige Vorderingen	236	448
Overlopende activa	462	835
Liquide middelen	648	492
Totaal vlottende activa	2.130	2.410
Totaal-generaal	3.990	3.457

Debitte.
Ter identificatie

Balans GGD HN per 31 december 2008

(bedragen x € 1.000,-)

	31-12-2008	31-12-2007
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen	354	1.383
Algemene reserve	467	710
Bestemmingsreserves	416	621
Nog te bestemmen resultaat 2007 vml GGD'en	-	-109
Nog te bestemmen resultaat 2007 GGD HN	-	162
Nog te bestemmen resultaat 2008 GGD HN	-529	-
Voorzieningen	64	64
Voorzieningen voor middelen van derden	-	-
Voorziening voor verplichtingen en risico's	64	64
Totaal vaste passiva	418	1.447
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	1.779	1.172
Banksaldi	-	-
Overige schulden	1.779	1.172
Overlopende passiva	1.794	838
Totaal vlottende passiva	3.573	2.010
Totaal-generaal	3.990	3.457

Toelichting op de balans GGD Hollands Noorden per 31 december 2008

(bedragen x € 1.000,-)

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	31-12-2008	31-12-2007
<i>Overige vaste activa</i>		
Boekwaarde activa	1.860	1.047
Totaal	1.860	1.047

Deze boekwaarde kan als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2008	31-12-2007
Huisvesting	777	120
Meubilair	440	240
Apparatuur	108	113
Automatisering hardware	311	356
Automatisering software	225	219
Totaal	1.860	1.047

Het verloop van de overige vaste activa was in het verslagjaar als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2007	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2008
Huisvesting	120	709		52		777
Meubilair	240	269		69		440
Apparatuur	113	14		19		108
Automatisering hardware	356	96		141		311
Automatisering software	219	95		89		225
Totaal	1.047	1.183	-	370	-	1.860

De investeringen in 2008 zijn binnen de begroting gebleven. Onderstaand overzicht geeft inzicht in de investeringsbedragen die in de begroting zijn opgenomen.

	Realisatie	Begroting incl restkredieten
Huisvesting	709	795
Meubilair	269	223
Apparatuur	14	20
hardware	96	104
Automatisering software	95	170
Totaal	1.183	1.312

In 2008 is het huurcontract van het pand in Schagen definitief overgenomen van het Gewest Kop van Noord-Holland. Hiermee is eveneens activa overgenomen. Om aan te sluiten op de waardering zoals die in het verleden gehanteerd werd, is de aanschafwaarde van de activa in de aanschafwaarde van alle activa van de GGD verwerkt en zijn de afschrijvingen tot het moment van overname in de cumulatieve afschrijvingen van de GGD opgenomen. De cumulatieve afschrijvingen (ruim € 80.000) zijn dan ook niet nogmaals in de exploitatie over 2008 opgenomen.

	31-12-2008	31-12-2007
Voorraden		
Vaccins	41	36
Knipkaarten Prevelent	-	7
	41	43

De knipkaarten Prevelent betreffen de vooruitbetaalde onderhoudsabonnementen van deze software.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2008	31-12-2007
<u>Vorderingen op openbare lichamen</u>	<u>743</u>	<u>487</u>

Deze vorderingen hebben betrekking op de gemeenten, Provincie NH, GGD-en en diverse gemeenschappelijke regelingen.

	31-12-2008	31-12-2007
<u>Rekening-courantverhoudingen</u>		
-Rekening-courant gemeente Alkmaar	-	106
	<u>-</u>	<u>106</u>

Overige vorderingen

Stichting BMHK	-	169
Overige vorderingen	236	318
	<u>236</u>	<u>487</u>
Voorziening dubieuze debiteuren	-	39-
	<u>236</u>	<u>448</u>

De voorziening voor dubieuze debiteuren betrof een openstaande vordering op een organisatie die bij de rechter faillissement had aangevraagd. Door de curator is medegedeeld dat het faillissement zal worden opgeheven wegens gebrek aan baten. De vordering is tlv deze voorziening afgeboekt.

Overlopende activa

De overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2008	31-12-2007
Vooruitbetaalde bedragen	123	26
Nog te ontvangen bedragen		
- Gewest K v NH: vergoeding leegstand	38	-
- Driessen	39	-
- UWV /Loyalis terug te vorderen uitbetalingen	32	-
- nog te facturen hygiënebegeleiding	20	-
- nog te ontv project maatwerk JGZ	30	-
- overigen	87	666
- nog te ontvangen projectgelden	93	142
	<u>339</u>	<u>808</u>
Totaal	<u>462</u>	<u>834</u>

Verloop nog te ontvangen projectgelden

	saldo 31-12-07	baten-08	kosten-08	saldo 31-12-08
Klas beweegt project NK	11	1-	2	12
Zorgwijzer Hollands noorden (zie ook GBO029)	24	108-	84	-
Gezond gewicht Heiloo	-	-	3	3
Lekker in je lijf (Blooming)	3	8-	5	-
Alcoholmatiging Alkmaar	-	-	9	9
Alcoholmatiging Bergen	-	31-	37	6
Alcoholmatiging Castricum	-	-	1	1
Alcoholmatiging Heiloo	-	-	1	1
Alcoholmatiging Langedijk	-	-	1	1
Eenzaamheidspreventie	-	3-	10	7
Overgewichtpreventie nk	-	-	16	16
WMO/Webwinkel (zie ook GBO005)	-	87-	97	10
Dat drinkt niet West Friesland	-	-	19	19
Ouderen Alkmaar	-	-	4	4
Jeugdmonitor provincie 2006	14	-	14-	-
Voorlichting ouderen mishandeling	13	14-	1	-
Steunp. huiselijk geweld 2008	1	55-	54	-
Centrum jeugd & gezin	61	177-	116	-
Stedelijk compas - WMO	15	72-	57	-
Veldregisseur en CVS	-	-	4	4
	<u>142</u>	<u>556-</u>	<u>507</u>	<u>93</u>

Liquide middelen

	31-12-2008	31-12-2007
Banken	638	484
Kassen	3	8
Kruisposten	7	-
Totaal	648	492

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen was in het verslagjaar als volgt:

	Saldo 31-12-2007	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2007	Saldo 31-12-2008
Algemene reserve	710	52	475	180	467
Als gevolg van een te grote inbreng in de reserves bij de start van de GGD Hollands Noorden, is in 2008 een bedrag van € 421.705 aan de gemeenten in West-Friesland terugbetaald en € 27.021 aan de gemeenten in de Kop van Noord-Holland.					
Reserve FPU	17	-	4	-	13
Reserve inrichting huisvesting WF	460	-	77	-	383
Reserve Gezondheidsenquête	28	-	10	18-	0
Reserve Kenniscentrum	49	-	30	-	19
Reserve Kind in de Knel	35	-	35	-	0
Reserve Organisatieontwikkeling	31	-	31	-	0
Bestemmingreserves	621	-	187	18-	416

Nog te bestemmen resultaat 2008:

Het nog te bestemmen resultaat over 2008 bedraagt € 528.875,-. Voorgesteld wordt om dit te bestemmen ten laste van de algemene reserve. De hoogte van deze reserve bedraagt na bestemming € 61.814 negatief. Op korte termijn zal onderzocht moeten worden op welke wijze dit tekort wordt opgelost.

Reserves

Algemene reserve

De algemene reserve is bij de fusie ontstaan als gevolg van de inbreng van de drie voormalige GGD'en. De reserve dient als buffer voor tegenvallende resultaten. Na bestemming van het resultaat over 2008 is deze buffer niet langer aanwezig. In 2009 zal duidelijkheid moeten ontstaan over de toekomstige gewenste hoogte van de algemene reserve en hoe deze te bereiken.

Reserve FPU

In 2004 is door de GGD Kop van Noord-Holland van de GHOR € 26.500 ontvangen tbv de FPU lasten van een voormalig medewerker van de GHOR. Uit deze reserve wordt jaarlijks € 3.320,- onttrokken en tgv de exploitatie geboekt.

Reserve huisvesting West-Friesland

Deze bestemmingsreserve dient ter bekostiging van de realisatie van de nieuwe huisvesting in West-Friesland. Het betreft hierbij zaken als infrastructuur voor automatisering, vloerbedekking meubilair, verhuizing, etcetera. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van november 2008, is ingestemd met de besteding van € 350.000 ten laste van deze reserve. In 2008 zijn in het kader hiervan uitgaven gedaan van € 316.000. Als gevolg van de investering en afschrijving van een deel van dit bedrag is in 2008 een vrijval van € 76.431,- in de exploitatie verwerkt.

Reserve Gezondheidsenquête

Voor 2006 was het de bedoeling om een gezondheidsenquête te houden in West-Friesland. Omdat deze planning niet is gehaald, is besloten tot het aanhouden van de gelden die hiervoor waren geraamd om te voorkomen dat de overige regio's geconfronteerd zouden worden met deze typisch Westfriese aangelegenheid. In 2007 is dit bedrag geheel besteed. Bij de vaststelling van de verantwoording over 2007 is besloten tot het aanwenden van deze reserve ter dekking van de gemaakte kosten.

Reserve Kenniscentrum

Deze reserve is gevormd teneinde het Kenniscentrum in West-Friesland te kunnen realiseren. Jaarlijks wordt hieruit de afschrijving van de software bekostigd. In het kader van de afwikkeling van de inbreng in de algemene reserve door de drie voormalige GGD-en, is besloten om het deel dat betrekking had op Noord-Kennemerland met dit doel aan te wenden.

Reserve Kind in de Knel

De reserve Kind in de Knel is bij de bestemming van het resultaat van Noord-Kennemerland over het 1e kwartaal van 2007 geheel besteed.

Reserve Organisatieontwikkeling

Bij de inbreng vanuit de drie voormalige GGD-en is besloten om deze reserve toe te voegen aan de algemene reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen van bekleemde gelden

Op de balans per 31-12-2007 stond € 358.000 als voorzieningen voor onderhanden projecten.

Als gevolg van wijzigingen in de verslaggevingsvoorschriften, zijn deze voorzieningen opgenomen onder de overlopende passiva. Vooruitlopend op de stelselwijziging is een bedrag van € 78.265 aan subsidies reeds in 2007 als overlopende passiva verantwoord.

	Saldo 31-12-2007	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2008
<u>Voorzieningen voor verplichtingen en risico's</u>				
- Voorziening inzake gespaard verlof	64		0	64

Deze voorziening heeft betrekking op het opgebouwde spaarverlof van een medewerker die voorafgaand aan de FPU dit verlof op zal nemen. In 2009 zal deze voorziening aangewend worden.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2008	31-12-2007
Overige schulden:		
- crediteuren	1.779	1.172
Totaal	<u>1.779</u>	<u>1.172</u>

Overlopende passiva

De overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2008	31-12-2007
Vooruitontvangen bedragen		
- Diverse vooruitontvangen bedragen	448	149
	448	149
Nog te betalen bedragen:		
- salarissen, loonheffing e.d.	98	-
- diverse afgewikkelde projecten	296	-
- afr BMHK	112	-
- nog te betalen loonkosten	13	-
- WFG huur/energie nov/dec	50	-
- stelpost accountantscontrole	17	-
- te betalen GGD Amsterdam backoffice	23	-
- overige overlopende passiva	38	232
- voorziening huisvesting NK	17	21
- lopende projecten (zie onderstaande specificatie)	682	436
	1.346	689
Totaal	<u>1.794</u>	<u>838</u>

Verloop projecten

	saldo 31-12-07	baten-08	kosten-08	saldo 31-12-08
Hayat	1-	81-	81	2-
Zorgwijzer Hollands Noorden	-	8-	-	8-
Gezond Gewicht Heiloo	8-	-	8	-
Bos Castricum, 2006/2010	4-	8-	12	-
Jeugdmonitor 0-4 jarigen	-	57-	57	-
Alcoholmatiging NK	15-	25-	40	-
Alcoholmatiging Graft-de Rijk	-	3-	2	1-
Alcoholmatiging Heerhugowaard	-	17-	3	14-
Alcoholmatiging Schermer	-	4-	2	2-
Alcoholmatiging Prov/nk	-	75-	41	34-
Alcoholmatiging Noord-Kennemerland	9-	-	9	-
Stichting Basement	-	40-	9	31-
Psychische gezondheid KvNH	-	9-	3	6-
Jeugd & Alcohol KvNH	-	19-	-	19-
Stoppen met roken	-	9-	3	6-
Bos Hoorn	-	16-	1	15-
Activio/RIVM	-	5-	5	-
OGGZ Heerhugowaard	-	10-	-	10-
Projecten Eigen kracht	123-	4-	99	28-
Publiciteit 2008 (IZ kindermishandeling)	2-	32-	35	1
Eigen kracht (kinderen) Den Helder	-	150-	9	141-
Steunpunt Huiselijk Geweld	-	12-	12	-
Voorlichting en PR 2009 KvNH	-	8-	-	8-
Centrum Jeugd & Gezin	-	8-	-	8-
JGZ-electronisch kind dossier	17-	5-	2	20-
Steunpunt opv.onderst. WF	-	84-	84	-
Impuls opvoedingsonderst.-NK	-	204-	20	184-
JGZ maatwerk Kop V NH	32-	129-	161	-
JGZ maatwerk Kop V NH - TEXEL	3-	-	3	-
JGZ maatwertrk Westfriesland	-	2-	2	-
Maatwerk JGZ NK	62-	234-	286	10-
Stichting Koppeling	13-	80-	69	24-
RSU 0 - 14 Jaar	76-	3.098-	3.162	12-
Sporthero/basimpuls	71-	106-	77	100-
	<u>436-</u>	<u>4.542-</u>	<u>4.297</u>	<u>682-</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Het huurcontract van het pand in Alkmaar loopt tot 1 juli 2009 en vervolgens wordt deze overeenkomst telkens voor een periode van een jaar voortgezet. De huurverplichtingen voor 2009 bedragen € 114.560.

Het huurcontract van het pand in Hoorn loopt tot 1 december 2018 . De huurverplichtingen voor 2009 bedragen € 234.684.

Het huurcontract van het pand in Schagen loopt tot 1 april 2015. De huurverplichtingen voor 2009 bedragen € 272.627 (uitgaande van een huurstijging van 1,5%).

3.2.1 Programmarekening GGD HN + toelichting

Programma's GGD

Binnen de programmabegroting en –verantwoording van de GGD Hollands Noorden onderscheiden we zes programma's:

1. Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
2. Infectieziekten en Milieu (I&M);
3. Sociaal Medische Gezondheidszorg (SMGZ);
4. Gezondheidsbevordering, Beleid en Onderzoek (GBO);
5. Directie & Beleid (D&B);
6. Bedrijfsvoering (BV);

Onderstaand zijn de baten en de lasten opgenomen van de GGD HN in totaal en naar programma met een beknopte toelichting erop. Vervolgens geven we inzicht in de baten en lasten per programma en volgt een toelichting op de voornaamste verschillen tussen de realisatie en de aangepaste begroting.

Baten en lasten GGD totaal

(bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2e /m 4e kw 2007	Primitieve begroting 2008	Herziene begroting 2008	Realisatie 2008
Lasten	€ 18.586	€ 25.073	€ 23.340	€ 23.852
Baten	€ 18.730	€ 24.796	€ 23.012	€ 23.235
Resultaat voor bestemming	€ 144	€ 277-	€ 328-	€ 617-
Mutatie reserves	€ 18	€ -	€ 83	€ 88
Mutatie voorzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat na bestemming	€ 162	€ 277-	€ 244-	€ 529-

Dit overzicht sluit niet aan met het overzicht op pagina 12. Op pagina 12 zijn de interne verrekeningen geëlimineerd. In verband met verslaggevingsvoorschriften is dat in bovenstaand overzicht niet het geval. De interne verrekeningen bedragen in 2008 € 4.343.000

Baten en lasten GGD HN per programma:

GGD Hollands Noorden	Realisatie 2e t/m 4e kw 2007	Primitieve begroting 2008	Herziene begroting 2008	Realisatie 2008
<u>Lasten:</u> (bedragen x € 1.000,-)				
Progr. 1 : Jeugdgezondheidszorg (JGZ)	€ 6.731	€ 8.777	€ 9.022	€ 9.215
Progr. 2 : Infectieziekten & Milieu (I&M)	€ 2.777	€ 4.182	€ 4.039	€ 4.056
Progr. 3 : Sociaal Medische Gezondheidszorg (SMGZ)	€ 2.841	€ 4.140	€ 2.216	€ 2.464
Progr. 4 : Gezondheidsbevordering, Beleid en Onderzoek (GBO)	€ 1.715	€ 2.491	€ 2.452	€ 2.441
Progr. 5 : Directie & Beleid (D&B)	€ 1.469	€ 1.512	€ 1.676	€ 1.711
Progr. 6 : Bedrijfsvoering (BV)	€ 3.053	€ 3.971	€ 3.935	€ 3.965
totale lasten	€ 18.586	€ 25.073	€ 23.340	€ 23.852

Baten: (bedragen x € 1.000,-)	Realisatie 2e /m 4e kw 2007	Primitieve begroting 2008	Herziene begroting 2008	Realisatie 2008
Progr. 1 : Jeugdgezondheidszorg (JGZ)	€ 6.678	€ 8.777	€ 9.071	€ 9.242
Progr. 2 : Infectieziekten & Milieu (I&M)	€ 2.888	€ 4.182	€ 4.094	€ 3.866
Progr. 3 : Sociaal Medische Gezondheidszorg (SMGZ)	€ 2.478	€ 4.140	€ 2.078	€ 2.159
Progr. 4 : Gezondheidsbevordering, Beleid en Onderzoek (GBO)	€ 1.787	€ 2.491	€ 2.476	€ 2.687
Progr. 5 : Directie & Beleid (D&B)	€ 1.862	€ 1.235	€ 1.438	€ 1.401
Progr. 6 : Bedrijfsvoering	€ 3.037	€ 3.971	€ 3.855	€ 3.880
totale baten	€ 18.730	€ 24.796	€ 23.012	€ 23.235
Resultaat voor bestemming	€ 144	€ 277-	€ 328-	€ 617-
Toevoeging reserves	€ -			
Onttrekkingen reserves	€ 18	€ 3	€ 83	€ 88
Mutatie reserves	€ 18	€ 3	€ 83	€ 529-
Resultaat (-/- = nadelig)	€ 162	€ 277-	€ 244-	€ 529-

Begrotingsrechtmatigheid

De programmarekening laat met betrekking tot de lasten een overschrijding van de begroting zien van € 512.000,-. Bij de analyse van de verschillen is het belangrijk meteen hieraan een oordeel te koppelen over het zich wel of niet voordoen van begrotingsrechtmatigheid. In principe zijn alle begrotingsoverschrijdingen onrechtmatig tenzij het algemeen bestuur vindt dat er redenen zijn om te oordelen dat de overschrijdingen rechtmatig zijn. In de kadernota (platform BBV) is een aantal kaders gecreëerd met een indeling van oorzaken van begrotingsoverschrijdingen. Bij elk van de mogelijke oorzaken is daarbij aangegeven wanneer wel of niet sprake is van begrotingsonrechtmatigheid. Deze kaders worden hiernavolgend toegepast op de begrotingsoverschrijding van GGD HN.

Bij de analyse qua begrotingsrechtmatigheid hoeft alleen ingegaan te worden op de programma's die in totaal qua lasten zijn overschreden. Dit zijn alle programma's behalve het programma GBO. In de tekst bij de analyse van de verschillen zal worden verwezen naar mogelijke oorzaken. Hieruit blijkt dat geen van de begrotingsoverschrijdingen als onrechtmatig behoeft te worden aangemerkt. Van de begrotingsoverschrijding is overigens € 96.000 veroorzaakt door de financiële gevolgen van de functiewaardering welke niet begroot waren en waarvoor geen extra bijdrage is gevraagd van de gemeenten. In de risicoparagraaf is overigens melding gemaakt van mogelijke gevolgen van de functiewaardering van € 157.000.

De begrotingsoverschrijding is voor € 65.000,- ontstaan binnen de programma's Directie & Beleidsstaf en Bedrijfsvoering. De voornaamste oorzaken van de overschrijdingen in deze ondersteunende programma's zijn gelegen in een te laag opgenomen inschatting van diverse zaken. Deze kostenoverschrijding betreft de activiteiten die passen binnen het bestaande beleid maar die niet aan het algemeen bestuur zijn gerapporteerd. Deze overschrijdingen worden in principe als onrechtmatig beschouwd, maar doordat deze

overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, worden ze door het algemeen bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog geautoriseerd.

Het restant van de overschrijding (€ 447.000,-) betreft activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die deels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, zoals subsidies voor projecten. Tegenover deze kosten staan eveneens opbrengsten die in de toelichting van de programmarekening verder worden uitgewerkt. In dit geval is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Het uiteindelijke verschil tussen het begrote en het gerealiseerde resultaat bedraagt € 284.000 negatief. Tegenvallende baten op een aantal onderdelen alsmede het niet verwerken van een tweetal risico's uit de risicoparagraaf in de gemeentelijke bijdrage (effect functiewaardering en gestegen huisvestingslasten) zijn de voornaamste oorzaken geweest van dit verschil.

Begrotingsrechtmatigheid per programma

Programma 1 (JGZ):

Het saldo van de overschrijding ad €193.000 op dit programma betreft activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, zoals subsidies (Maatwerk- en RSU-gelden). Tegenover deze kosten staan dus eveneens opbrengsten die in de toelichting van de programma-verantwoording verder zijn uitgewerkt. In dit geval is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid.

Programma 2 (I&M):

De overschrijding van € 17.000 wordt veroorzaakt door hogere uitgaven scholing en cursussen. Deze overschrijding worden in principe als onrechtmatig beschouwd, maar doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, worden ze door het algemeen bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog geautoriseerd.

Programma 3: (SMGZ):

Het saldo van de overschrijding ad €248.000 op dit programma betreft activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, zoals subsidies (Projecten/Maatwerk-). Tegenover deze kosten staan dus eveneens opbrengsten die in de toelichting van de programmarekening verder zijn uitgewerkt. In dit geval is geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid

Programma 5 (D&B):

Het saldo van de begrotingsoverschrijding op het programma Directie & Beleidsstaf bedraagt € 35.000. Dit betreft een aantal fusiegerelateerde zaken zoals adviezen van derden en frictiekosten.

Deze kostenoverschrijding betreft de activiteiten die passen binnen het bestaande beleid maar die niet aan het algemeen bestuur zijn gerapporteerd. Deze overschrijdingen worden in principe als onrechtmatig beschouwd, maar doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, worden ze door het algemeen bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog geautoriseerd.

Programma 6 (Bedrijfsvoering):

Het saldo van de begrotingsoverschrijding op het programma Bedrijfsvoering bedraagt € 30.000. De voornaamste oorzaken van de overschrijdingen in dit ondersteunende programma zijn gelegen in een te laag opgenomen inschatting van de huisvestingslasten (met name huur) van in totaal € 35.000 als gevolg van laat vrijkomen van vrijvallende ruimten. Verder een overschrijding van € 85.000 op de bureaunkosten (printen, bureaubenodigheden, telefonie, verzekeringen). Bij de herziening van de begroting in 2008 is een te lage inschatting gemaakt van het uiteindelijke totaal voor 2008.

Hiertegenover staan voordelige verschillen op de energiekosten (-/- € 17.000), salarissen (-/- € 34.000) en automatisering (-/- € 33.000).

De kostenoverschrijding betreft de activiteiten die passen binnen het bestaande beleid maar die niet aan het algemeen bestuur zijn gerapporteerd. Deze overschrijdingen worden in principe als onrechtmatig beschouwd, maar doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, worden ze door het algemeen bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog geautoriseerd.

Toelichting op de programmarekening 2008:

Lasten

Programma 1: Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

De overschrijding van € 194.000 op dit programma heeft hoofdzakelijk betrekking op de overdrachten in het kader van Rijks Specifieke Uitkering (RSU) wat betreft de uitvoering van JGZ 0-4 (€ 129.0000). Deze gelden werden volledig doorbetaald aan de thuiszorg. Bij het opstellen van de begroting 2008 was het jaarlijkse indexatiepercentage van deze uitkeringen niet bekend. Tegenover deze lasten staat een even hoog bedrag aan baten. Verder is er een overschrijding op ingehuurd personeel (€ 61.000). Hiertegenover staan ook hogere baten

Programma 2: Infectieziekten & Milieu (I&M)

Dit programma laat een overschrijding zien van € 17.000. Dit nadelige verschil is hoofdzakelijk ontstaan door de overschrijding op de post cursussen en opleidingen.

Programma 3: Sociaal Medische Gezondheidszorg (SMGZ)

Het grootse deel van de overschrijding is op projectkosten (€ 190.000) Tegenover deze lasten staan ook hogere baten. Verder is er een overschrijding op de personele lasten (€ 41.000) en ingehuurd personeel (€ 57.000) Hiertegenover staat een lagere doorberekening vanuit bedrijfsvoering (-/- € 41.000)

Programma 4 : Gezondheidsbevordering en -beleid (GBO)

Op dit programma is € 11.000 minder uitgegeven dan begroot met name door lagere personeelslasten. Hiertegenover staat meer ingehuurd personeel (€ 31.000). Op de enquêtekosten is € 72.000 minder uitgegeven dan geraamd was; deze onderzoeken hebben in 2008 niet plaatsgevonden. Er is meer uitgegeven aan projectkosten (€ 55.000) maar hiertegenover staan hogere opbrengsten. Verder is er minder doorberekend vanuit de ondersteunende afdelingen (€ 13.000).

Programma 5: Directie & Beleid (D&B)

De overschrijding op dit programma ad € 35.000 heeft voornamelijk te maken met extra inhuur van externe adviseurs voor het afwickelen van de organisatievraagstukken in 2008 (€ 17.000) en de te laag geraamde post frictiekosten (€ 17.000)

Programma 6: Bedrijfsvoering

Op het programma Bedrijfsvoering bestaat een overschrijding van € 30.000. Op de huisvestingslasten is een overschrijding te zien op de huurkosten (€ 35.000) waartegenover lagere lasten energie (-/- € 25.000) staan. Eveneens waren de personeelslasten en de automatiseringskosten op deze afdeling lager dan begroot (respectievelijk -/- € 34.000 en -/- € 33.000) Er is een overschrijding te zien op bureaunkosten met € 85.000 a.g.v. de toename kosten telefonie en een stijging van kantoorbehoeftes.

Baten

Programma 1: Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

De overschrijding van baten met € 132.000 op dit programma heeft betrekking op de overdrachten in het kader van Rijks Specifieke Uitkering (RSU). Deze gelden werden volledig doorbetaald aan de thuiszorgen. Verder hogere opbrengsten voor maatwerk (€ 33.000) en overige opbrengsten (€ 7.000)

Programma 2: Infectieziekten & Milieu (I&M)

Een lagere omzet uit (infectie)ziektebestrijding (€ 79.000) en daling van inkomsten uit reizigersvaccinaties (€ 149.000) hebben bijgedragen aan de afname van baten I&M met € 228.000,-.

Programma 3: Sociaal Medische Gezondheidszorg (SMGZ)

Het voordelige verschil op de baten van SMGZ van € 82.000 wordt als volgt toegelicht:

- Lagere inkomsten Forensisch Geneeskundige Eenheid € 112.000
- Lagere opbrengsten uit WMO, SMA en medische opvang asielzoekers met € 68.000. In 2008 is minder beroep gedaan op deze drie producten van de GGD.
- Hogere vergoeding voor afbouwkosten BMHK welke werkzaamheden zijn beëindigd per 01-10-2008 (€ 57.000)
- Opbrengsten projecten SMGZ welke niet geraamd zijn (€ 162.000 zie ook de lasten)
- Voordelig verschil overige baten: € 43.000

Het voordelige verschil op de baten kan niet verhinderen dat de SMGZ als geheel een negatief resultaat heeft van € 304.000,-.

Programma 4: Gezondheidsbevordering en -beleid (GBO)

De stijging van omzet van de gesubsidieerde projecten met € 199.000 hebben bijgedragen tot de stijging van de baten van GBO. De baten van projecten zijn vooraf lastig in te schatten.

Programma 5: Directie & Beleidsstaf (D&B)

Slechts € 6.000 meer opbrengsten dan geraamd was. Minder doorberekend naar de ander programma's: € 43.000.

Programma 6: Bedrijfsvoering

De hogere baten van dit programma heeft de volgende oorzaken:

- Hogere renteopbrengsten € 16.000
- Meer overige baten € 72.000 (hoofdzakelijk vergoeding voor overgenomen personeel).
- Minder doorberekening aan SMGZ voor overhead BMHK omdat deze werkzaamheden per 01-10-2008 zijn beëindigd € 41.000.

Financiële consequenties van het programma

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Lasten:		Realisatie	Primitieve	Herziene	Realisatie
Cat.		2e /m 4e kw	begroting	begroting	2008
		2007	2008	2008	2008
1	Salarissen en sociale lasten	€ 2.213	€ 3.199	€ 3.292	€ 3.284
2	Rente en afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	€ -
3	Goederen en diensten	€ 568	€ 826	€ 820	€ 915
4	Overdrachten	€ 2.690	€ 3.027	€ 3.027	€ 3.156
6	Verrekeningen	€ 1.260	€ 1.726	€ 1.883	€ 1.861
totale lasten		€ 6.731	€ 8.777	€ 9.022	€ 9.215
Baten:					
Cat.Batensoort					
2	Rente en afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	€ -
3	Goederen en diensten	€ 503	€ 827	€ 900	€ 939
4	Overdrachten (0-4 jr)	€ 2.648	€ 3.005	€ 3.005	€ 3.137
4	Overdrachten (gem bijdr)	€ 3.527	€ 4.945	€ 5.166	€ 5.166
6	Verrekeningen	€ -	€ -	€ -	€ -
totale baten		€ 6.678	€ 8.777	€ 9.071	€ 9.242
Resultaat voor bestemming		€ - 53	€ -	€ 49	€ 27
Onttrekkingen aan reserves		€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat		€ - 53	€ -	€ 49	€ 27

Financiële consequenties van het programma

Infectieziekten en Milieu (I&M)

Lasten:		Realisatie 2e /m 4e kw 2007	Primitieve begroting 2008	Herziene begroting 2008	Realisatie 2008
Cat.					
1	Salarissen en sociale lasten	€ 1.315	€ 2.120	€ 2.117	€ 2.127
2	Rente en afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	-
3	Goederen en diensten	€ 688	€ 942	€ 845	€ 868
4	Overdrachten	€ -	€ -	€ -	-
6	Verrekeningen	€ 774	€ 1.120	€ 1.077	€ 1.061
	totale lasten	€ 2.777	€ 4.182	€ 4.039	€ 4.056
Baten:					
Cat.Batensoort					
2	Rente en afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	-
3	Goederen en diensten	€ 1.343	€ 1.883	€ 1.971	€ 1.742
4	Overdrachten	€ 1.545	€ 2.298	€ 2.123	€ 2.124
6	Verrekeningen	€ -	€ -	€ -	-
	totale baten	€ 2.888	€ 4.182	€ 4.094	€ 3.866
	Resultaat voor bestemming	€ 111	€ -	€ 55	€ 190-
	Onttrekkingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	-
	Resultaat	€ 111	€ -	€ 55	€ 190-

Financiële consequenties van het programma

Sociaal Medische Gezondheidszorg (SMGZ)

Lasten:		Realisatie 2e /m 4e kw 2007	Primitieve begroting 2008	Herziene begroting 2008	Realisatie 2008
Cat.					
1	Salarissen en sociale lasten	€ 1.010	€ 1.586	€ 1.319	€ 1.359
2	Rente en afschrijvingen	€ 9	€ -	€ -	€ -
3	Goederen en diensten	€ 1.252	€ 1.764	€ 371	€ 623
4	Overdrachten	€ -	€ -	€ -	€ -
6	Verrekeningen	€ 570	€ 790	€ 526	€ 482
	totale lasten	€ 2.841	€ 4.140	€ 2.216	€ 2.464
Baten:					
Cat.Batensoort					
2	Rente en afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	€ -
3	Goederen en diensten	€ 2.477	€ 3.899	€ 2.062	€ 2.144
4	Overdrachten	€ -	€ 241	€ 16	€ 16
6	Verrekeningen	€ -	€ -	€ -	€ -
	totale baten	€ 2.477	€ 4.140	€ 2.078	€ 2.159
	Resultaat voor bestemming	€ - 363	€ -	€ 138-	€ 304-
	Onttrekkingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
	Resultaat	€ - 363	€ -	€ 138-	€ 304-

Gezondheidsbevordering, Beleid en Onderzoek (GBO)

Lasten:		Realisatie 2e /m 4e kw 2007	Primitieve begroting 2008	Herziene begroting 2008	Realisatie 2008
Cat.					
1	Salarissen en sociale lasten	€ 980	€ 1.475	€ 1.447	€ 1.432
2	Rente en afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	€ -
3	Goederen en diensten	€ 262	€ 302	€ 236	€ 253
4	Overdrachten	€ -	€ -	€ -	€ -
6	Verrekeningen	€ 473	€ 713	€ 769	€ 756
	totale lasten	€ 1.715	€ 2.491	€ 2.452	€ 2.441
Baten:					
Cat. Batensoort					
2	Rente en afschrijvingen	€ -	€ -	€ -	€ -
3	Goederen en diensten	€ 197	€ 211	€ 147	€ 358
4	Overdrachten	€ 1.590	€ 2.266	€ 2.329	€ 2.329
6	Verrekeningen	€ -	€ 14	€ -	€ -
	totale baten	€ 1.787	€ 2.491	€ 2.476	€ 2.687
	Resultaat voor bestemming	€ 72	€ -	€ 24	€ 246
	Onttrekkingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -
	Resultaat	€ 72	€ -	€ 24	€ 246

Financiële consequenties van het programma

Directiebureau en Beleidsstaf (D&B)

Lasten:		Realisatie		Primitieve		Herziene		Realisatie
Cat.		2e /m 4e kw		begroting		begroting		2008
		2007		2008		2008		2008
1	Salarissen en sociale lasten	€	460	€	772	€	856	€ 826
2	Rente en afschrijvingen	€	-	€	-	€	-	
3	Goederen en diensten	€	97	€	164	€	298	€ 346
	Fusiekosten	€	739	€	348	€	339	€ 356
6	Verrekeningen	€	173	€	229	€	183	€ 183
totale lasten		€	1.469	€	1.512	€	1.676	€ 1.711

Baten:

Cat. Batensoort								
2	Rente en afschrijvingen	€	-	€	-	€	-	€ -
3	Goederen en diensten	€	-	€	-	€	118	€ 124
4	Overdrachten	€	1.359	€	325	€	440	€ 440
6	Reserveringen	€	-	€	-	€	-	€
6	Verrekeningen	€	503	€	910	€	880	€ 837
totale baten		€	1.862	€	1.235	€	1.438	€ 1.401
Resultaat voor bestemming		€	393	€	277-	€	238-	€ 310-
Onttrekkingen aan reserves		€	2			€	3	€ 3
Resultaat		€	395	€	277-	€	235-	€ 307-

Financiële consequenties van het programma

Bedrijfsvoering (BV)

Lasten:		Realisatie		Primitieve		Herziene		Realisatie
Cat.		2e /m 4e kw		begroting		begroting		2008
		2007		2008		2008		
1	Salarissen en sociale lasten	€ 1.017	€	1.538	€	1.359	€	1.307
2	Rente en afschrijvingen	€ 150	€	377	€	384	€	379
3	Goederen en diensten	€ 1.886	€	2.056	€	2.192	€	2.279
4	Overdrachten	€ -	€	-	€	-	€	-
6	Verrekeningen	€ -	€	-	€	-	€	-
totale lasten		€ 3.053	€	3.971	€	3.935	€	3.965
Baten:								
Cat. Batensoort								
2	Rente en afschrijvingen	€ 67	€	30	€	42	€	58
3	Goederen en diensten	€ 223	€	284	€	255	€	316
4	Overdrachten	€ -	€	-	€	-	€	-
6	Reserveringen	€ -	€	-	€	-	€	-
6	Verrekeningen	€ 2.747	€	3.658	€	3.558	€	3.506
totale baten		€ 3.037	€	3.971	€	3.855	€	3.880
Resultaat voor bestemming		€ 16-	€	-	€	80-	€	85-
Onttrekkingen aan reserves		€ 16	€	-	€	80	€	85
Resultaat		€ -	€	-	€	-	€	-

3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Hieronder worden de grondslagen uiteengezet die zijn gehanteerd bij het opstellen van deze jaarrekening. Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

3.3.1 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Vaste Activa

Materiële vaste activa

De GGD Hollands Noorden heeft alleen materiële vaste activa met een economisch nut. De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijging- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen.

De materiele vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven met de volgende termijnen:

- a. 30 jaar: nieuwbouw woonruimten, bedrijfsgebouwen en rioleringen;
- b. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- c. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- d. 10 jaar: verbouwing en inrichting huisvesting; veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen; telefooninstallaties; kantoormeubilair; schoolmeubilair; aanleg tijdelijke terreinwerken; nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen; groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- e. 5 jaar: zware transportmiddelen; aanhangwagens; schuiten; personenauto's; lichte motorvoertuigen; automatiseringszaken (hard- en software);
- f. niet: gronden en terreinen.

Uitzondering hierop vormen de verbouwingsinvesteringen in de huisvesting te Schagen. Omdat deze afkomstig zijn van het Gewest Kop van Noord-Holland waar een afschrijvingstermijn van 40 jaar werd gehanteerd en omdat het restant van de boekwaarde van deze activa na vertrek van de GGD uit het pand, voor rekening komt van het Gewest, blijft de afschrijvingstermijn van deze activa 40 jaar (vanaf het moment van aanschaf). In 2008 is het eigendom van deze investeringen overgedragen aan de GGD Hollands Noorden.

Het algemeen bestuur heeft de bevoegdheid om af te wijken van de genoemde afschrijvingstermijnen. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 behoeven niet te worden geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. De laatstgenoemde activa worden altijd geactiveerd.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraad medische verbruiksgoederen wordt gewaardeerd tegen de laatst geldende inkoopprijs.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorziening dubieuze debiteuren is statisch bepaald op basis van de geschatte risico's van het niet ontvangen van de vordering. In de balans is de voorziening dubieuze debiteuren met het activum gesaldeerd. In 2008 is de voorziening gebruikt om een vordering op een failliete organisatie af te boeken. Omdat het risico op aanzienlijke oninbaarheid van openstaande facturen laag wordt ingeschat, is geen dotatie aan de voorziening voor dubieuze debiteuren gedaan.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen en omvatten bank- en kassaldi.

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaat uit:

- *Algemene reserve*
De algemene reserve is een belangrijk onderdeel van de weerstandscapaciteit en is aanwezig om onverwachte tegenvallers in de exploitatie op te kunnen vangen. De algemene reserve bedraagt per 31-12-2008 € 467.061. Dit bedrag bestaat uit de algemene reserves die door de drie voormalige GGD-en zijn ingebracht, vermeerderd met de toevoeging vanuit het positieve resultaat over 2007. Na verwerking van het negatieve resultaat over 2008 zoals voorgesteld bij de vaststelling van de jaarstukken, bedraagt de algemene reserve € 61.814 negatief. In 2009 zullen maatregelen getroffen moeten worden om het probleem van deze negatieve reserve op te lossen.
- *Bestemmingsreserves*
Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waar door het bestuur een bepaalde bestemming aan is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming. Een specificatie van deze bestemmingsreserves staat op pagina 71 van deze programmarekening.
- *Resultaat na bestemming*
Het resultaat na bestemming is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het Algemeen Bestuur zal een besluit nemen inzake de verwerking van dit uiteindelijke saldo.

Voorzieningen

Waardering van de voorzieningen vindt plaats tegen nominale waarde. Als gevolg van een stelselwijziging worden nog niet geheel bestede projectgelden met ingang van 2008 niet langer als voorziening verantwoord maar als overlopende passiva.

Vlottende passiva

Hieronder zijn opgenomen (tegen nominale waarde):

- Schulden met een looptijd van minder dan een jaar;
- Vooruit ontvangen bedragen;
- Rekening-courant krediet.

3.3.2 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

LASTEN

Salarissen en sociale lasten

Hieronder zijn begrepen de salarislasten, pensioenlasten, overige sociale lasten en overige kosten van het vaste personeel. Het personeel van derden dat wordt ingehuurd, wordt opgenomen onder goederen en diensten.

Rente en afschrijving

De rentelasten t.b.v. interne financiering bedraagt 4%.

Alle activa worden lineair afgeschreven. De termijnen die hierbij gelden, zijn opgenomen in de toelichting op de balans.

Goederen en diensten

Deze post bestaat uit een aanzienlijk aantal verschillende kostenposten. Hieronder geven we een aantal zaken weer dat hieronder is opgenomen:

- Personeel van derden (inhuur van uitzendbureaus e.d.)
- Huisvestings- en kantoorkosten
- Kosten van bestuur, beheer en administratie
- Advisering WVG
- Entstoffen
- Kosten van de gesubsidieerde projecten

Fusiekosten

Gezien het bijzondere karakter van deze post, is ervoor gekozen om deze apart weer te geven. Het betreft de kosten die gemaakt zijn als uitvloeisel van de fusie. Onder deze post zijn onder andere opgenomen de salarissen van de medewerkers die in het mobiliteitsbureau zijn, de kosten van het advies in het kader van de functiewaardering en dergelijke.

Overdrachten

Deze betreffen de volgende twee posten:

- De betaling van subsidie aan het Logopedisch Centrum;
- De Regeling Specifieke Uitkering (RSU): dit betreft van de gemeenten verkregen gelden voor de uitvoering van de wettelijke verplichte taken (uniform deel van het basispakket) jeugdgezondheidszorg. Deze uitkering is een aanvulling op de reeds in het gemeentefonds aanwezige middelen voor de jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen en wordt door GGD HN doorbetaald aan de thuiszorg.

Reserveringen en verrekeningen

Onder deze post staan op totaalniveau de bijdragen aan reserves en voorzieningen opgenomen (voor zover verwerking in de exploitatie is toegestaan) en op lager niveau (per programma) de verrekeningen tussen de verschillende programma's.

BATEN

Rente

Deze heeft betrekking op de ontvangen rente op de lopende rekeningen, uitgezet geld en interne financiering.

Goederen en diensten

Deze post bestaat uit een aanzienlijk aantal verschillende posten, waar onder de opbrengst voor reizigersvaccinaties, inzet t.b.v. derden op het gebied van cursussen, en dergelijke.

Overdrachten

Deze betreffen:

- De gemeentelijke bijdrage: deze omvat de in de gemeenschappelijke regeling of anderszins overeengekomen bijdrage in de exploitatiekosten van de basistaken;
- RSU-gelden;
- Projectgelden: projectbijdragen gemeenten en/of andere organisaties t.b.v. het uitvoeren van projecten.

Reserveringen en verrekeningen

Onder deze post staan op totaalniveau de onttrekkingen aan reserves opgenomen (voor zover verwerking in de exploitatie is toegestaan) en op programmaniveau de verrekeningen tussen de verschillende programma's.

4 OVERIGE GEGEVENS

4.1 Accountantsverklaring

Aan het bestuur van
de GGD Hollands Noorden
Postbus 324
1740 AH SCHAGEN

Datum
26 mei 2009

Behandeld door
N.R. Fritz RA

Ons kenmerk
090531 R/AH/3112174120

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2008 van de GGD Hollands Noorden te Schagen bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de programmarekening over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de GGD Hollands Noorden is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven, en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting, en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 213, tweede lid van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BAPG) en het controleprotocol GGD Hollands Noorden, dat is vastgesteld door het algemeen bestuur d.d. 18 februari 2008.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de gemeenschappelijke regeling. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het dagelijks bestuur van de GGD Hollands Noorden heeft gemaakt, en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening, alsmede een evaluatie van het normenkader voor rechtmatigheid zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van de GGD Hollands Noorden.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1 % en voor onzekerheden 3 % van de totale lasten. Deze goedkeuringstolerantie is door het algemeen bestuur van de GGD Hollands Noorden vastgesteld. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden een getrouw beeld van zowel de baten en de lasten over 2008 als de activa en passiva per 31 december 2008 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen waaronder de verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: ing. J.L. Wisse RA

4.2 Voorstel tot resultaatbestemming

De programmarekening sluit met een negatief resultaat van € 528.875. Het voorstel is om dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve die per 31-12-2008 aanwezig is. Na verwerking hiervan, bedraagt de algemene reserve € 61.814 negatief. In 2009 zullen maatregelen getroffen moeten worden om het probleem van de negatieve algemene reserve op te lossen.